Lundén
Architecture
Company

Riihimäen asemanseudun ja keskustan visio

Lundén
Architecture
Company

Tämä visio pohjautuu työpajoihin Riihimäen eri toimijoiden kanssa sekä Riihimäen kaupungin ohjausryhmän kanssa tehtyyn yhteistyöhön syksyllä 2018.

Tekijät

Lundén Architecture Company:

Eero Lundén, arkkitehti SAFA
Petri Herrala, arkkitehti SAFA
Carmen Lee, arkkitehti
Jouni Lehtomäki, insinööri, liikennesuunnittelija

Riihimäen kaupungin ohjausryhmä:

Sami Sulkko, puheenjohtaja, kaupunginjohtaja
Riku Bitter, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Miia Nahkuri, kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Jouko Lehtonen, tekninen johtaja
Anniina Korkeamäki, vt. kaavoituspäällikkö
Niina Matkala, vt. yleiskaava-arkkitehti
Mika Herpiö, elinkeinojohtaja
Esa Santakallio, sivistysjohtaja
Elina Mäenpää / Jenni Lehtonen (vs.), ympäristöjohtaja
Anna Vesén, vt. kulttuuri- ja hyvinvointipäällikkö
Vivikka Richt / Anni Määttä (vs.), markkinointi- ja viestintäpäällikkö
Mirja Saari / Timo Turunen (vs.), sosiaali- ja terveysjohtaja
Ari Vettenterä, kaupungingeodeetti
Toni Haapakoski, katupäällikkö
Hannu Mattila, rakennuspäällikkö

Helsingissä 21.1.2019, Lundén Architecture Company

Hämeenlinna:
Historia, Aulanko

Järvenpää:
Sibelius, kulttuuri

Hyvinkää:
Rautatiemuseo, Sveitsi

Mitä Riihimäki on?

Riihimäki on osa Suomen kasvukäytävää

Suomen kasvu-käytävä

Riihimäki on keskeinen rautatiekaupunki Helsingin metropolialueen pohjoisreunalla

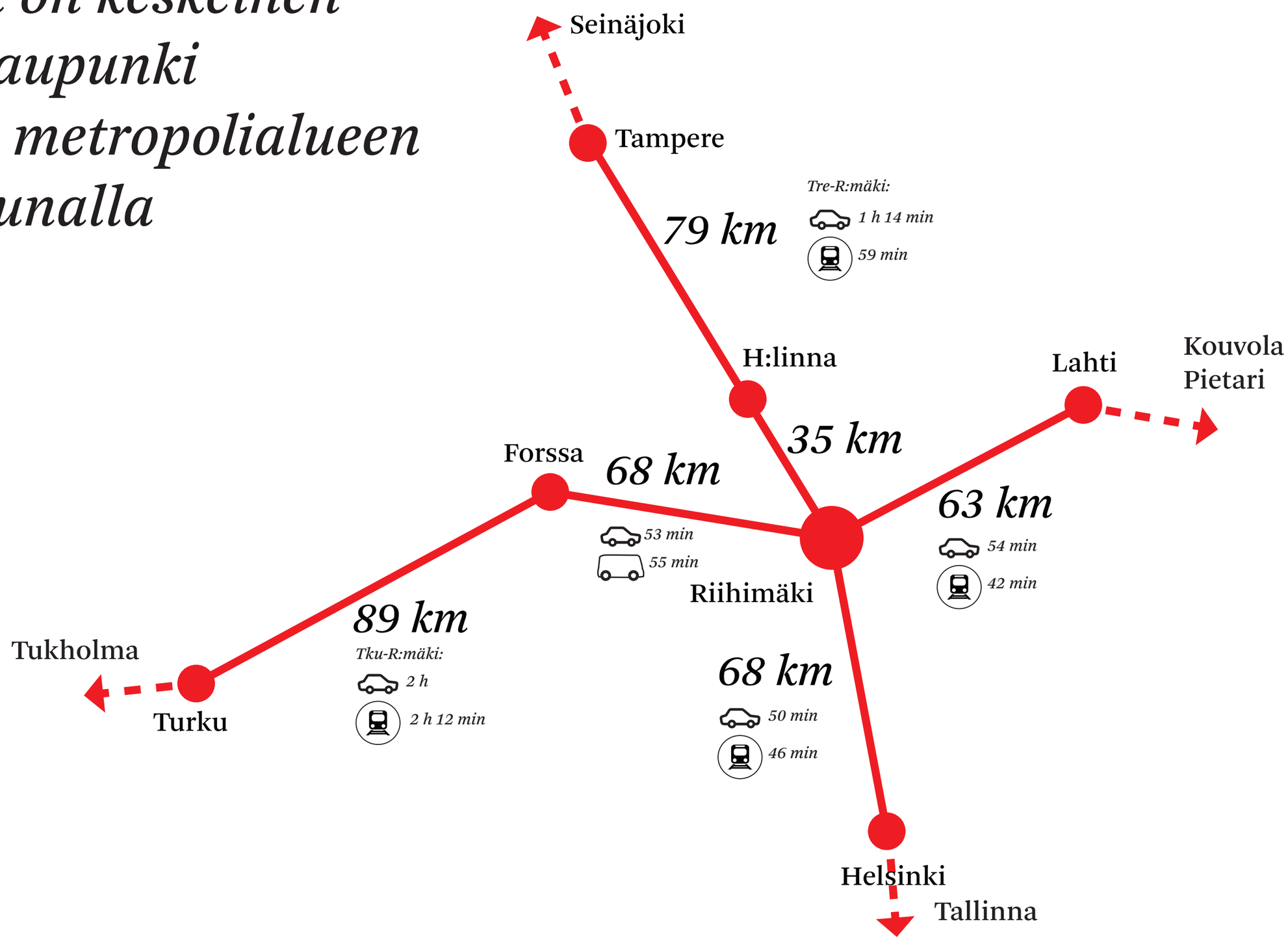

Kolmen kilometrin säde

Tiivis kaupunkirakenne

Riihimäellä on edelleen monin paikoin nähtävissä oleva arvokas historia teollisuus- ja rautatiekaupunkina

Kaupungissa on harvinaista asennetta: teknologia, koulut, kulttuuri- ja liike-elämä voivat toimia yhdessä - ennakkoluulottomasti tulevaisuuteen suhtautuen

Kun Riihimäki hyödyntää kaupunkikehityksessä olemassa olevia vahvuuksiaan, se erottuu edukseen muista radanvarren kaupungeista!

Kehityksen fokuspisteet

Rakentuminen ennen

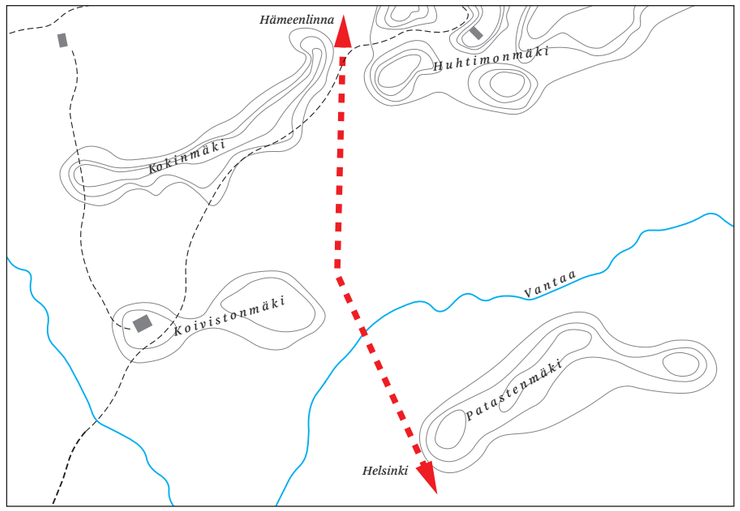

Ennen vuotta 1862
Riihimäen alue sijaitsee harjujen välisessä laaksossa, 1. ja 2. Salpausselän välisen päätemoreenin vierellä. Helsinki-Hämeenlinna -junaradan valmistuessa vuonna 1862 alue oli pääasiassa soista metsää, jossa sijaitsi joitakin polkujen yhdistämiä savupirttejä, riihiä ja pieniä peltoalueita.

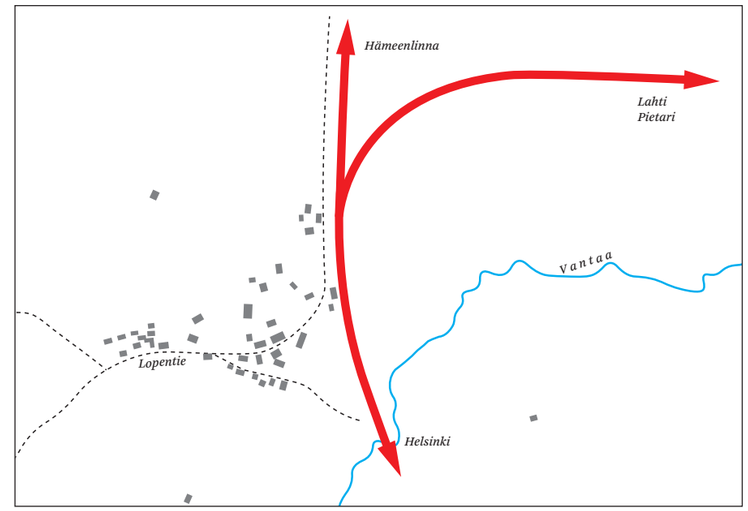

1873
Pääradalta vedettiin ratalinjaus Salpausselkää pitkin Pietariin, koska yhteys on maastollisesti edullinen ja turvallisen matkan päässä rannikolta. Risteys sijoittui luontevasti paikkaan, josta muodostui myöhemmin Riihimäki. Uusi rata valmistui vuonna 1869, minkä jälkeen paikkaan alkoi rakentua vapaamuotoinen kylä. Nykyinen Maantie on keskeinen jäänne tuolta ajalta.

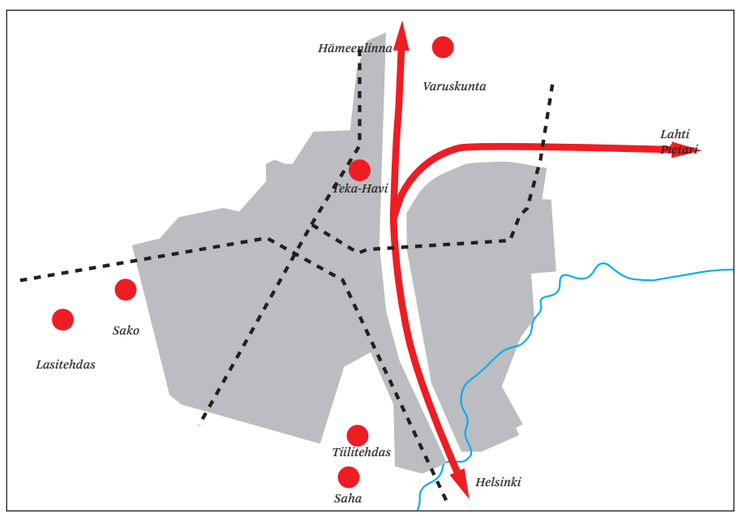

1900-luvun alku
Kun alueelle sijoittui hyvien kulkuyhteyksien ansiosta varuskunta ja teollisuutta, asukasmäärä kasvoi nopeasti: vuosien 1900-1914 välillä 700 asukkaasta 5000 asukkaaseen. Vuonna 1922 Meurman laati puutarhakaupunki-idealle perustuneen asemakaavan, jonka mukaan kaupunkia rakennettiin suuremmaksi. 1960-luvulla kaavoitusta päivitettiin ja Riihimäki sai muun muassa ainoan lähiönsä, Peltosaaren.

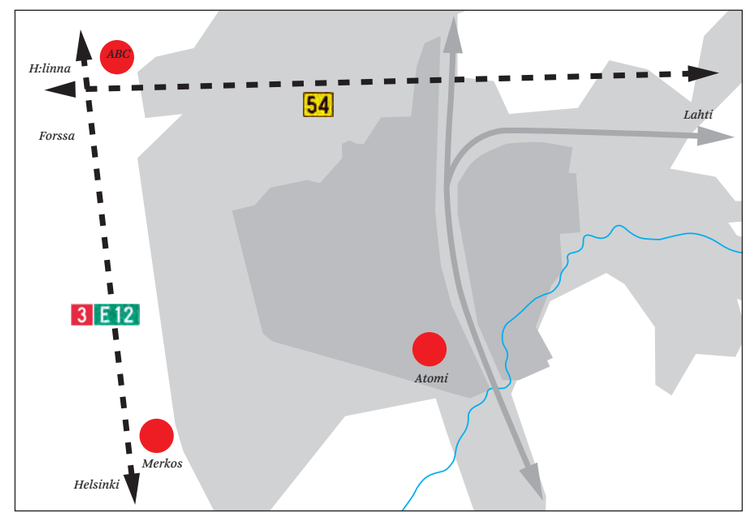

1960-2010
1960-luvulta alkanut autoistuminen ja yhdyskuntarakenteen hajautuminen jatkui aina 2000-luvun ensimmäiselle vuosikymmenelle saakka. Rautatie on yhä merkittävässä asemassa, mutta keskustan ulkopuolelle rakentuvat palvelut vievät asiakkaita keskustasta ja uhkaavat näivettää sen.

Rakentuminen tulevaisuudessa:

Yhteyksien parantaminen

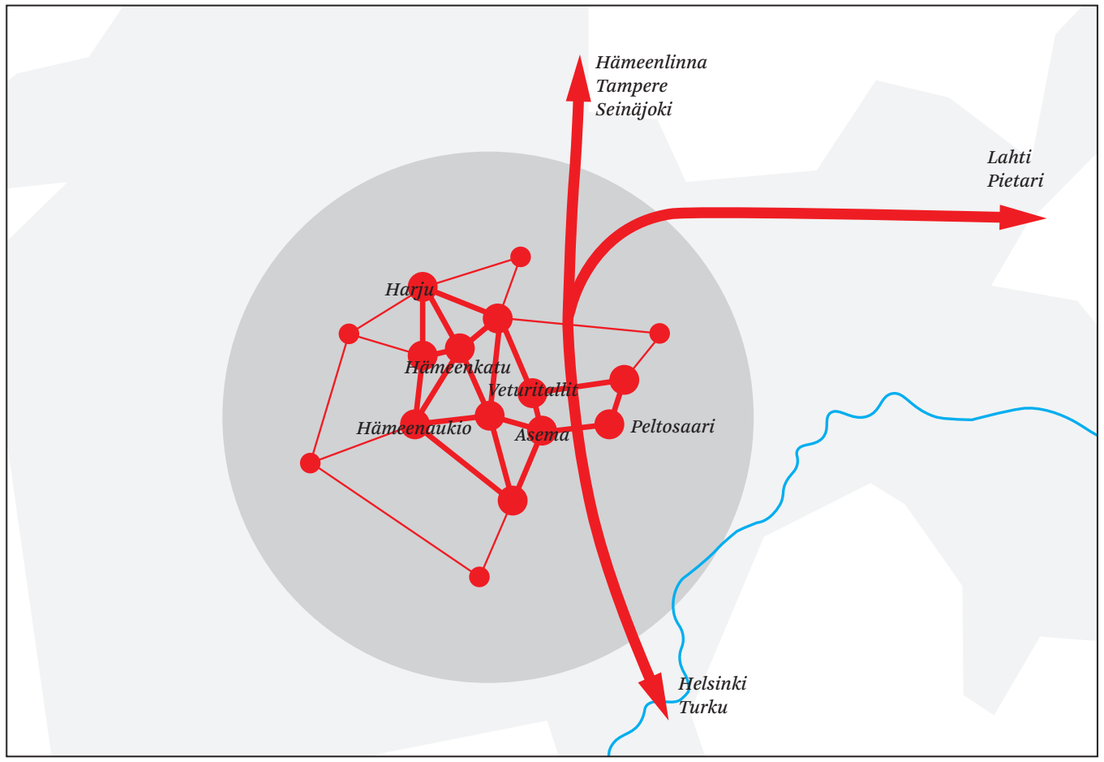

Tulevaisuus 2020
Kaupungin kasvu ja kehitys keskitetään keskustaan, jotta alue pysyy elinvoimaisena, Riihimäen hiilijalanjälki ja energiankulutus mahdollisimman pieninä ja kaupunki houkuttelisi myös nuoria asukkaita muuttuneine asumistarpeineen. Keskustasta löydetään merkittävät paikat, joihin eheyttävät toimenpiteet ja lisärakentaminen kohdistetaan.

Tiivistäminen

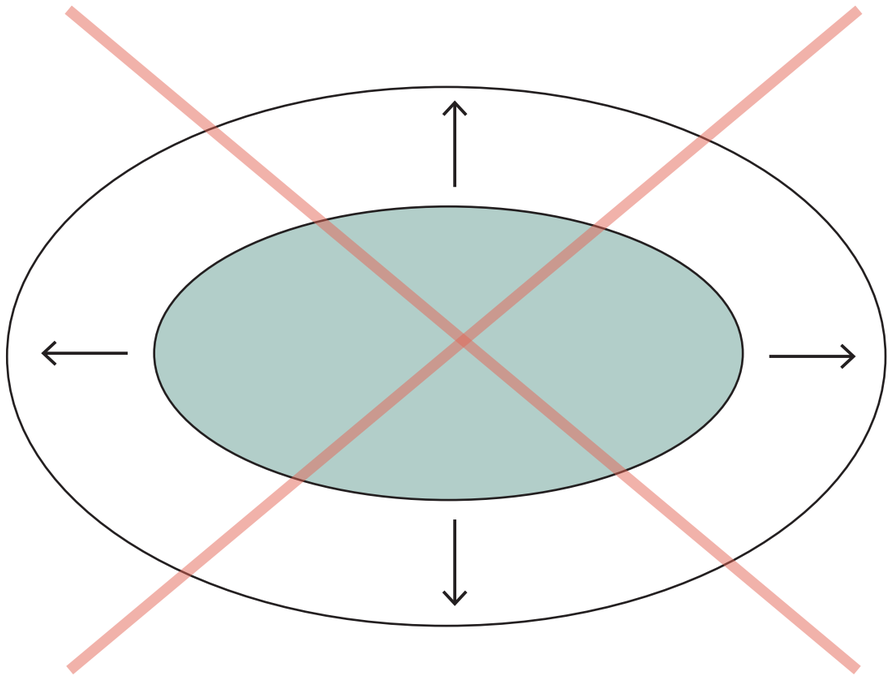

“Ringette-malli” eli kaupungin kasvaminen keskustan ympärille vähentää keskustan elinvoimaisuutta.

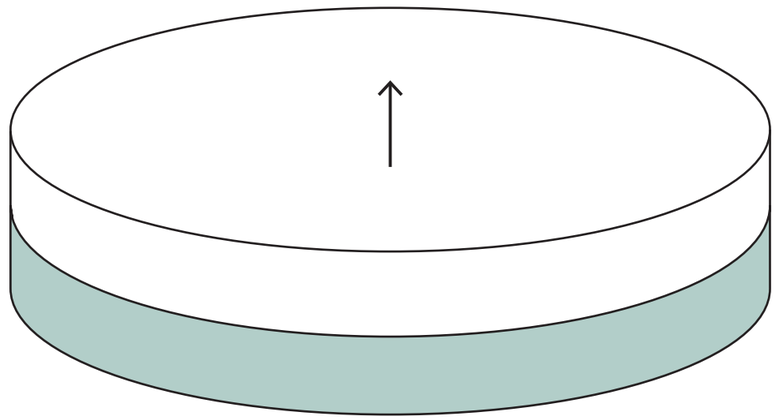

“Jääkiekkomallissa” keskustalla on mahdollisuus kukoistaa, kun kaupungin kehitys ja kasvu sijoitetaan sinne.

Identiteetti = kaupunkitila

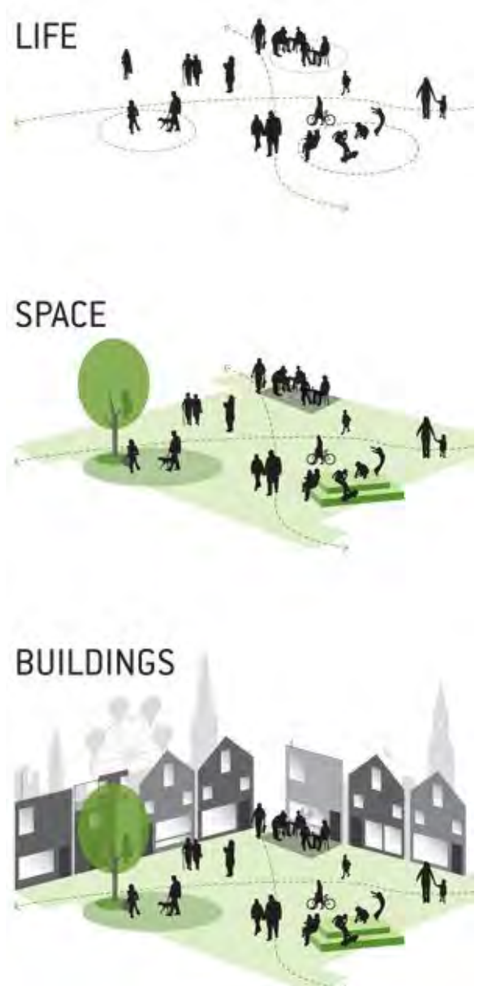

Kaupungin identiteetti muodostuu sen kaupunkitilasta.
Kaupunkitila muodostuu elämästä, tilasta ja rakennuksista.

Kohti uutta Riihimäkeä

Kaupunki muodostuu eloisaksi ja tulevaisuudesta välittäväksi kohtaamispaikaksi hyödyntämällä teollisuushistoriaansa, ilmapiiriään ja sijaintiaan. Riihimäki on ihmisen mittakaavainen kotikaupunki, jossa hyvät palvelut ovat lähellä.

Strategiat

a) Keskuskehä:
Keskustan määrittäminen ja yhteyksien parantaminen

b) Saaret:
Alueiden identiteettien selkeyttäminen ja kaupunkitilan parantaminen

c) Vihreä kierros:
Kaupungin yhdistäminen luontoon, kulttuuriin ja virkistysalueisiin

a) Keskuskehä

a) Keskuskehä

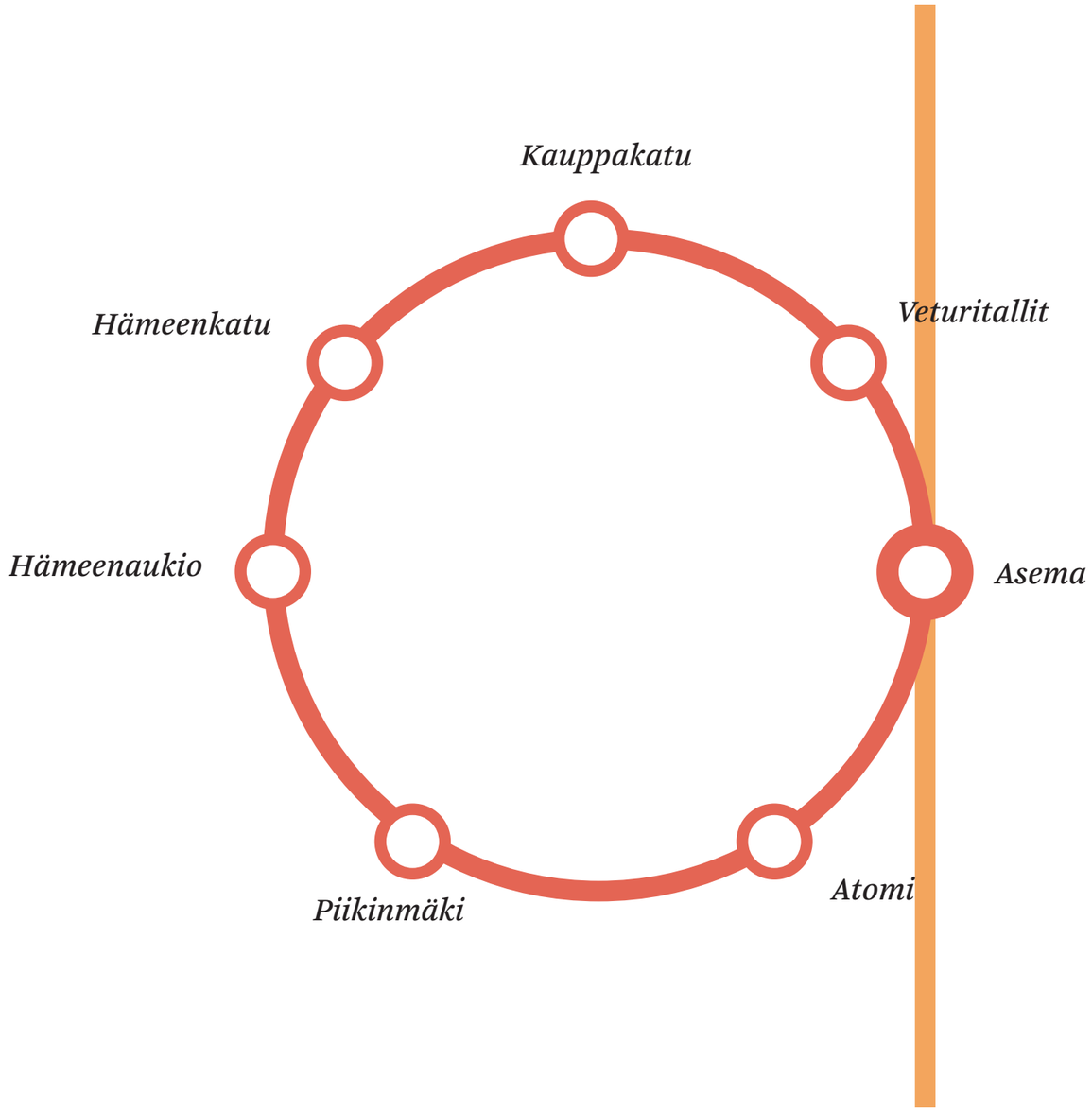

a) Keskuskehä

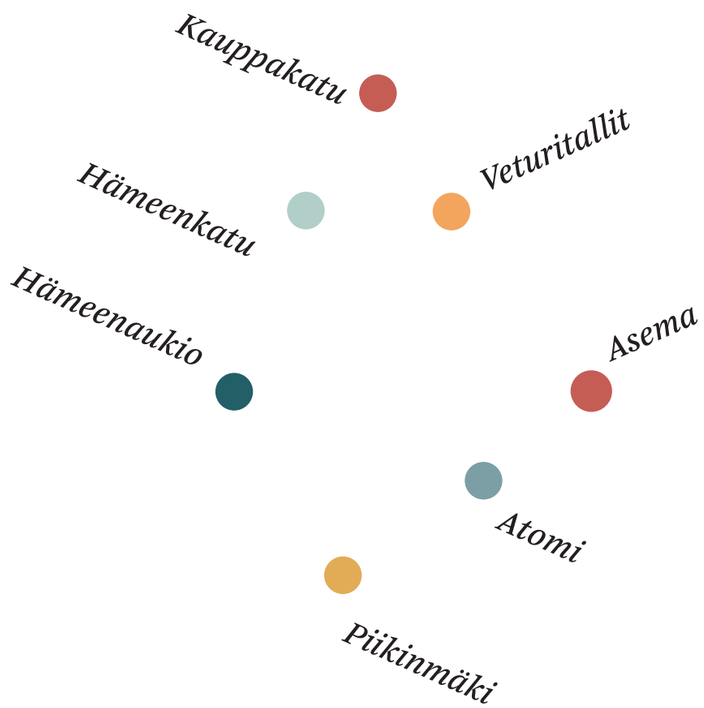

Keskuskehä yhdistää keskustan tärkeät paikat Riihimäen sydämeksi

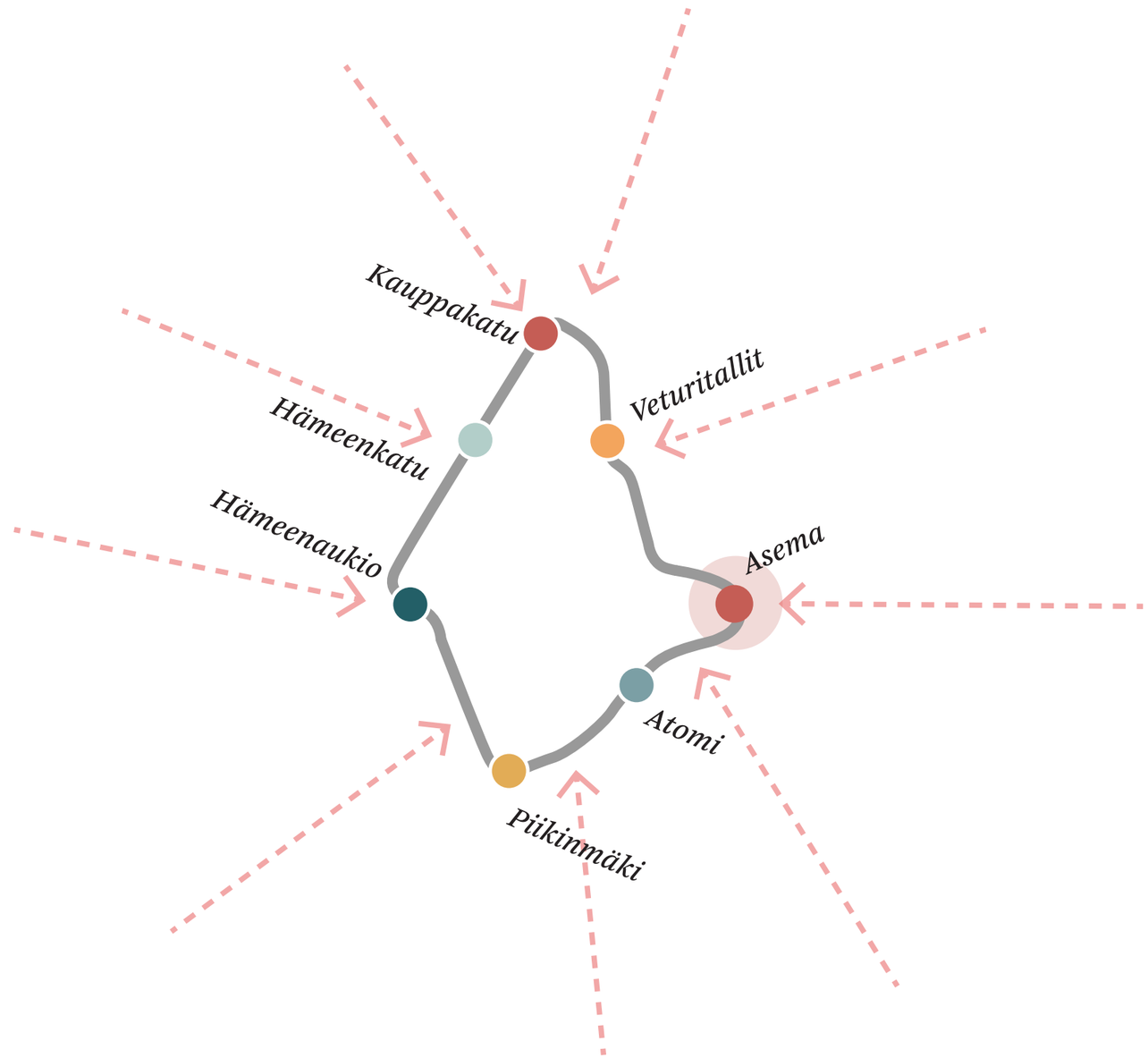

Se luo keskustasta helposti saavutettavan joka puolelta Riihimäkeä

a) Keskuskehä

Alueiden yhdistyminen

Kehä yhdistää historiallisen, punatiilisen veturitallien alueen 30-luvun kauppalahenkeen, 70-luku-laiseen lähiöön,1800-luvun lopun puutalomaailmaan ja 2000-luvun hybridikauppa-alueelle.

a) Keskuskehä

Liikkumisympäristön luonne

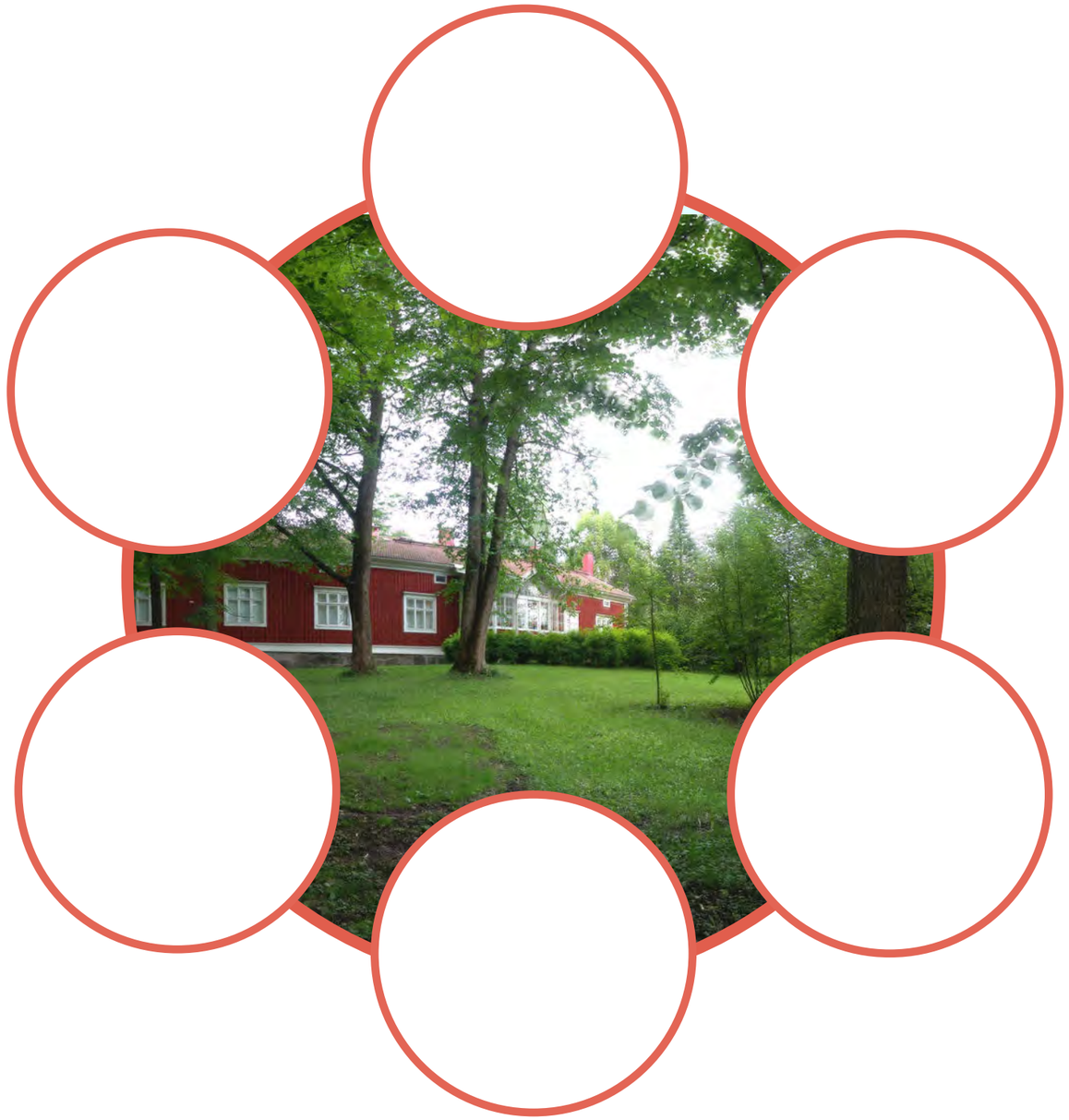

Kehän alue tulee luomaan Riihimäen keskustasta viihtyisämmän alueen jalankululle ja pyöräilylle. Kehän sisälle jäävä alue on hitaan liikennöinnin alue, jossa jalankulkijan viihtyvyyttä on painotettu eniten.

a) Liikenne

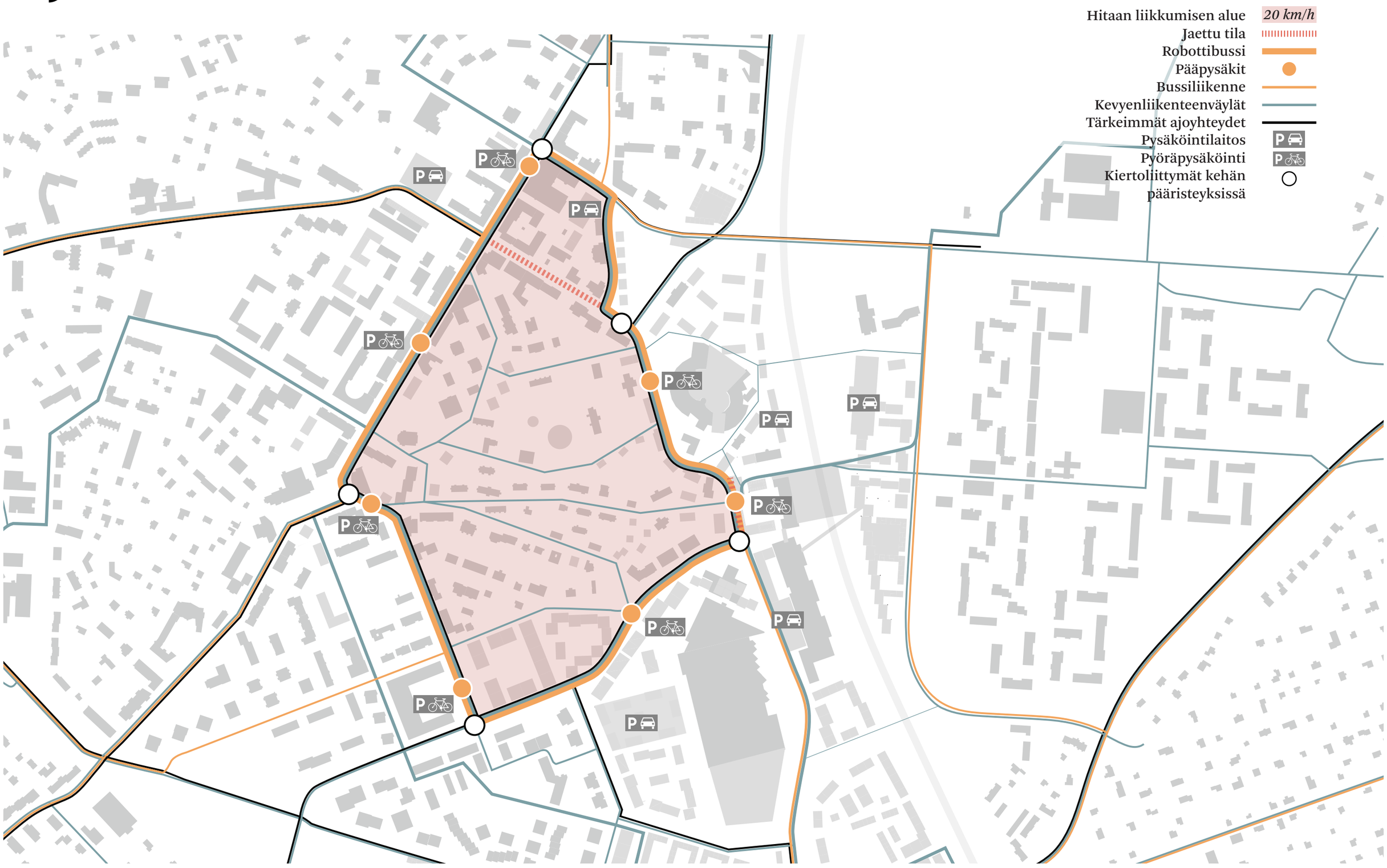
Hitaan liikkumisen alue
20 km/h
Jaettu tila
Robottibussi
Pääpysäkit
Bussiliikenne
Kevyenliikenteenväylät
Tärkeimmät ajoyhteydet
Pysäköintilaitos
Pyöräpysäköinti
Kiertoliittymät kehän pääristeyksissä

a) Referenssejä

Keskuskehän luonne

Rautatietori aktiivisena kaupunkitilana, Israel's Plads, Kööpenhamina

Hämeenkatu

Jaettu tila

Granitinaukio

Vanha tori

Hämeenaukio

a) Rakeisuuskartta

Keskuskehän kaupunkibulevardia Pohjoisella Asemakadulla

b) Saaret

b) Saaret

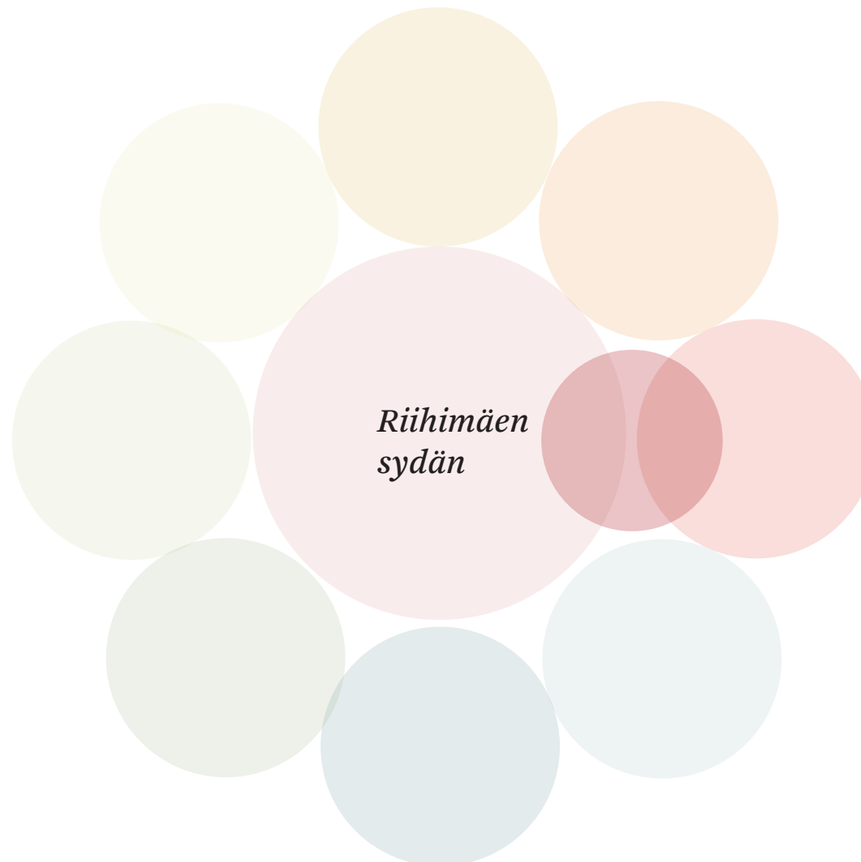

Riihimäki koostuu identiteetiltään erilaisista alueista. Määritellään ja löydetään kaupungin eri osa-alueiden luonteet sekä kehitetään kaupunkia niiden mukaisesti.

b) Saaret

Nykyisten alueiden luonne

Pientaloalueilla on selkeä luonne vehreinä ja pienimittakaavaisina alueina

Maantien 1800-luvun lopun puutaloalue ja Peltosaaren 1970-luvun elementtikerrostalolähiö ovat arkkitehtonisesti melko yhteinäisiä kokonaisuuksia lukuunottamatta radanvarren pysäköintialueita

90 vuoden aikana kehittynyt Hämeenkadun ympäristö sisältää kauniita funkkisrakennuksia mutta kokonaisuus on sekava. Lisäksi autoliikenteen ja pysäköinnin viemät tilat heikentävät kävely-ympäristön laatua

Veturitallien ja Peltokylän teollisuusalue ovat kehittyneet sisäisellä logiikallaan rautatien ja teollisuuden tarpeisiin. Peltokylän hypermarket-alueella ei ole huomioitu kävely-ympäristöä ja kaupunkitilaa, vaan ympäristö palvelee asiakkaiden pysäköintialueena ja kaupan huoltoalueena. Samoin on käynyt Matkakeskuksessa. Alueiden välille on jäänyt määrittelemättömiä alueita.

b) Saaret

Nykyisten alueiden luonne ja yhdistyminen muihin alueisiin

Hämeenkatu

Veturitallit

Kampus

Peltosaari

Rautatienpuisto ja Maantie

Koivistonmäki

Atomi

Peltokylä

Kaupungin eri osa-alueet kehittyvät identiteeteiltään vahvoina kokonaisuuksina, jotka ovat yhteydessä naapureihinsa

b) Saaret

Toimenpiteet

Yhdistetään määrittelemättömät alueet viereisiin, vahvistetaan ja kehitetään alueiden identiteettejä sekä eheytetään kullekin alueelle ominaista mittakaavaa yhteneväisemmäksi, parannetaan yhteyksiä Peltosaareen. Kaupunkitila eheytyy.

b) Saaret

Tulevaisuuden identiteetit

Hämeenkadun seutu, asuntovaltainen alue, kivijalkapalveluita

Asema, liikekeskusta

Peltosaari, mallilähiö

Maantie ja rautatienpuisto, ympäristöön avautuva puutaloalue, tapahtumia

Atomi, vehreä asuinalue hypermarketin kupeessa

Peltokylän vapaakaupunki ja eko-sosiaalinen kylä

b) Referenssejä

Rakentamisen periaate: pienimittakaavaisuus, puurakentaminen ja tiili ympäristön mukaan

Vanha ja uusi yhdessä, Tallinna

Kaupunkivillat, Beringen

Kadulle avautuvat tilat,
Kröyers Plads, Kööpenhamina

Townhouseja, Zollverein, Hollanti

Vehreää ja tiivistä puurakentamista

Ekologiset koetalot

b) Rakeisuuskartta

Eri luonteiset kaupungin osa-alueet

Uusi Rautatietori - Riihimäen sydän

c) Vihreä kierros

c) Vihreä kierros

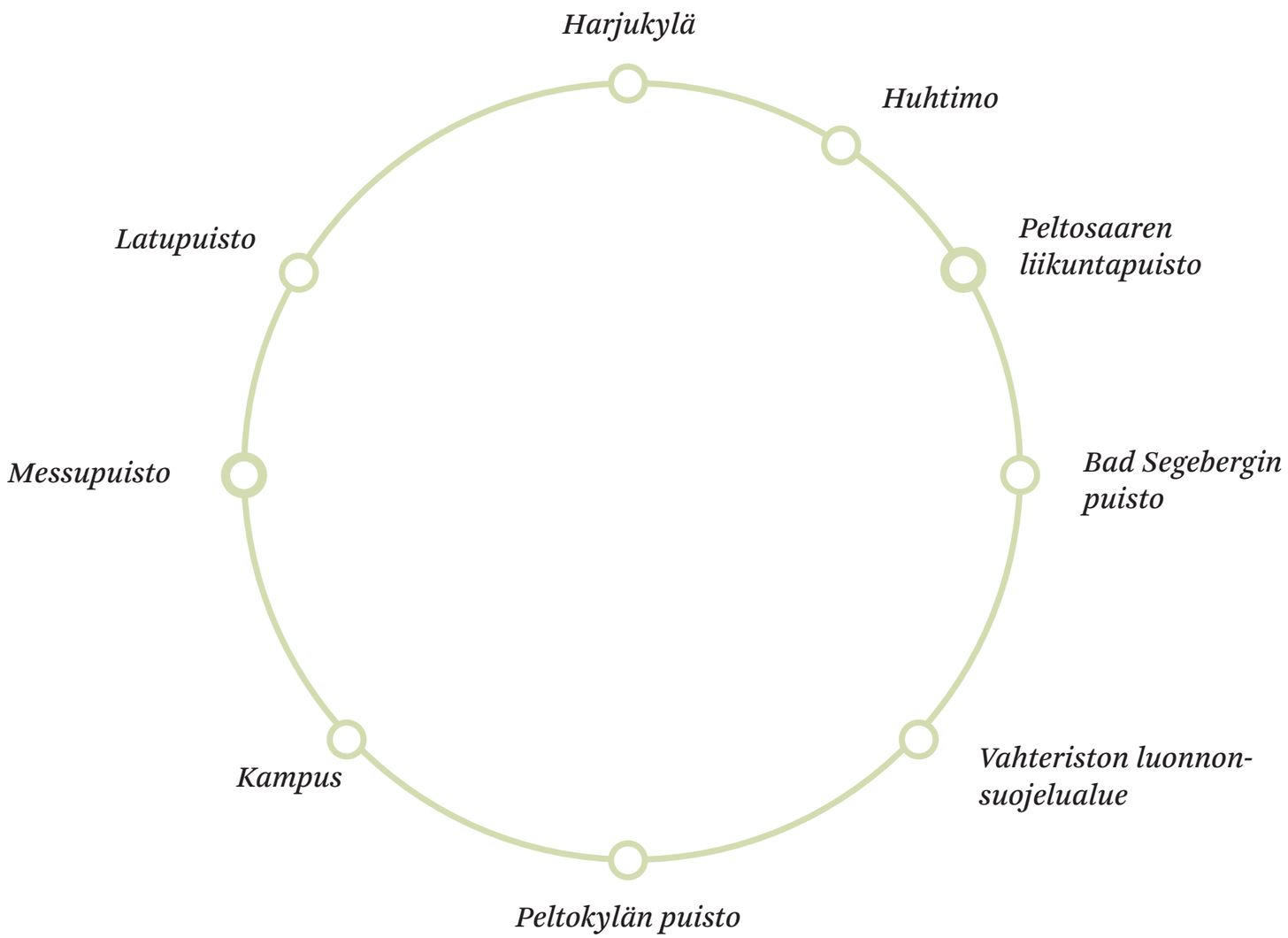

Yhdistetään Riihimäkeä kiertävät virkistysalueet, luontokohteet sekä kulttuuripalvelut kaupunkia kiertäväksi reitiksi

c) Vihreä kierros

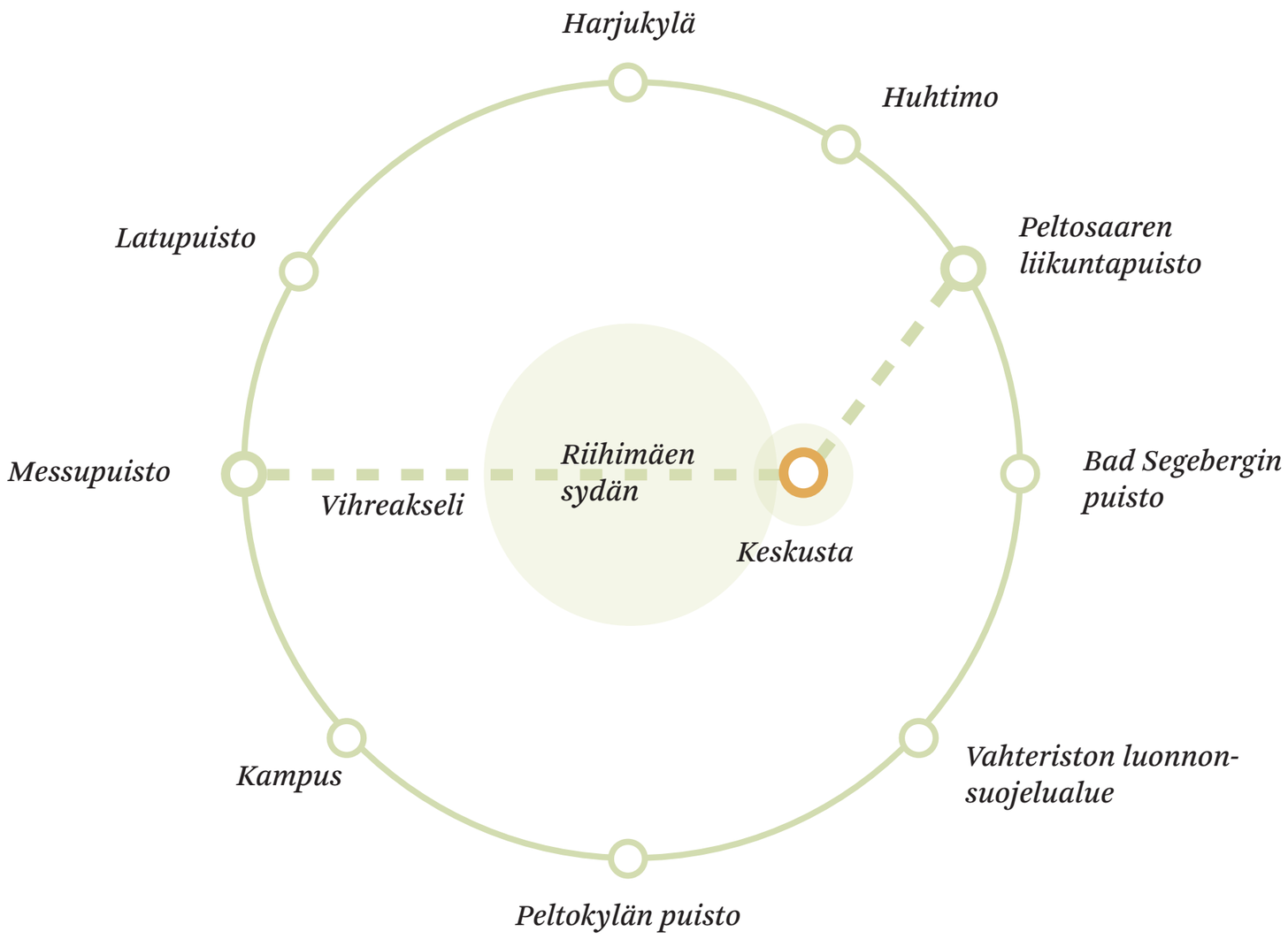

c) Vihreä kierros

Viheralueet ja vesi, nykytilanne

Latupuisto

Peltosaaren liikuntapuisto

Messupuisto

Vantaanjoki

Rautatienpuisto

c) Vihreä kierros

Viheralueet ja vesi, nykytilanne kartalla

c) Tulva-alue ja hulevesialtaat

Riihimäen keskusta - Peltosaari, Uhkola ja osa Patastenmäkeä - ovat merkittävällä tulvariskialueella. (Lähde: Suomen Ympäristökeskus) . Keskusta-alueella kannattaa lisätä pintavesiä imevää kasvillisuutta, pintamateriaaleja ja hulevesialtaita yhdistettynä uhanalaisiin kosteikkotyyppeihin. Nämä toimivat myös hyvinä virkistysalueina.

c) Referenssejä

Vihreä kierros

Jokikylän puisto

Joen penkka

Ulkokuntoilupaikat

Luonnonpuistot

Yhteisöviljely

Ympäristötaide

c) Rakeisuuskartta

Jokikylä ja Jokikylän järvi, asuinalue vihreällä kierroksella

Strategiat yhdessä:
Tulevaisuuden Riihimäki

Tulevaisuuden Riihimäki

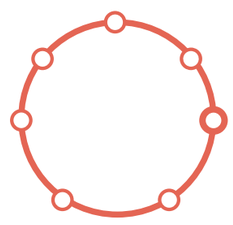

Keskuskehä

+

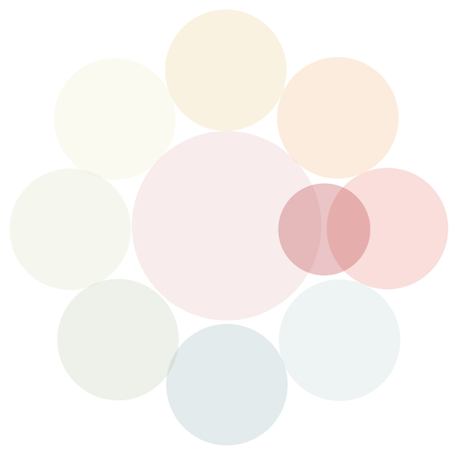

Saaret

+

Vihreä kierros

= Riihimäki

Tulevaisuuden Riihimäki

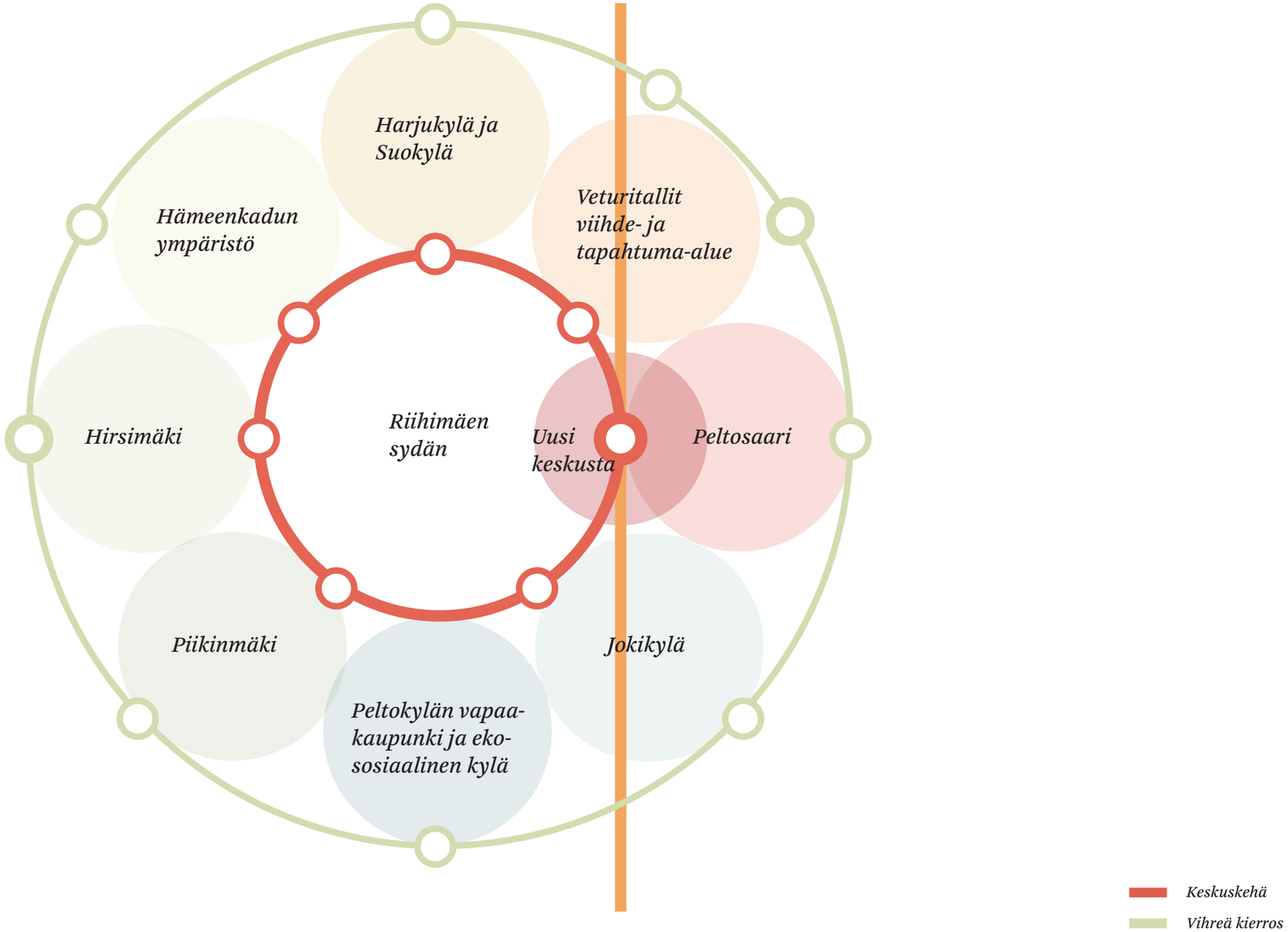

Keskustan uusi sijainti

Atomi aloitti keskustan siirtymisen Hämeenkadulta kohti aseman seutua ja suurimpia ihmis- sekä liikennevirtoja.

Tätä suuntausta voimistetaan edelleen - asemanseutu on Riihimäen keskusta.

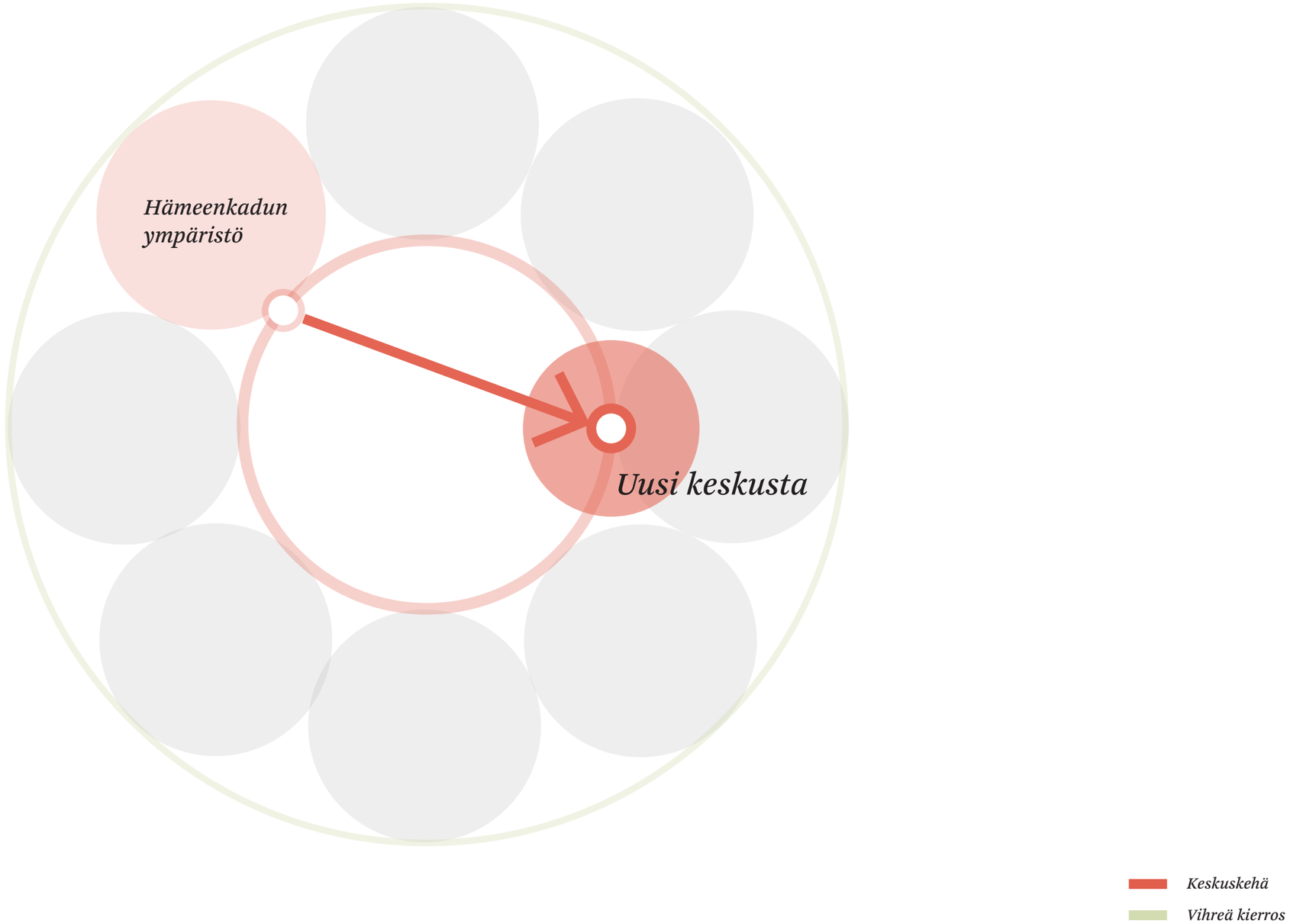

Liikenneverkko

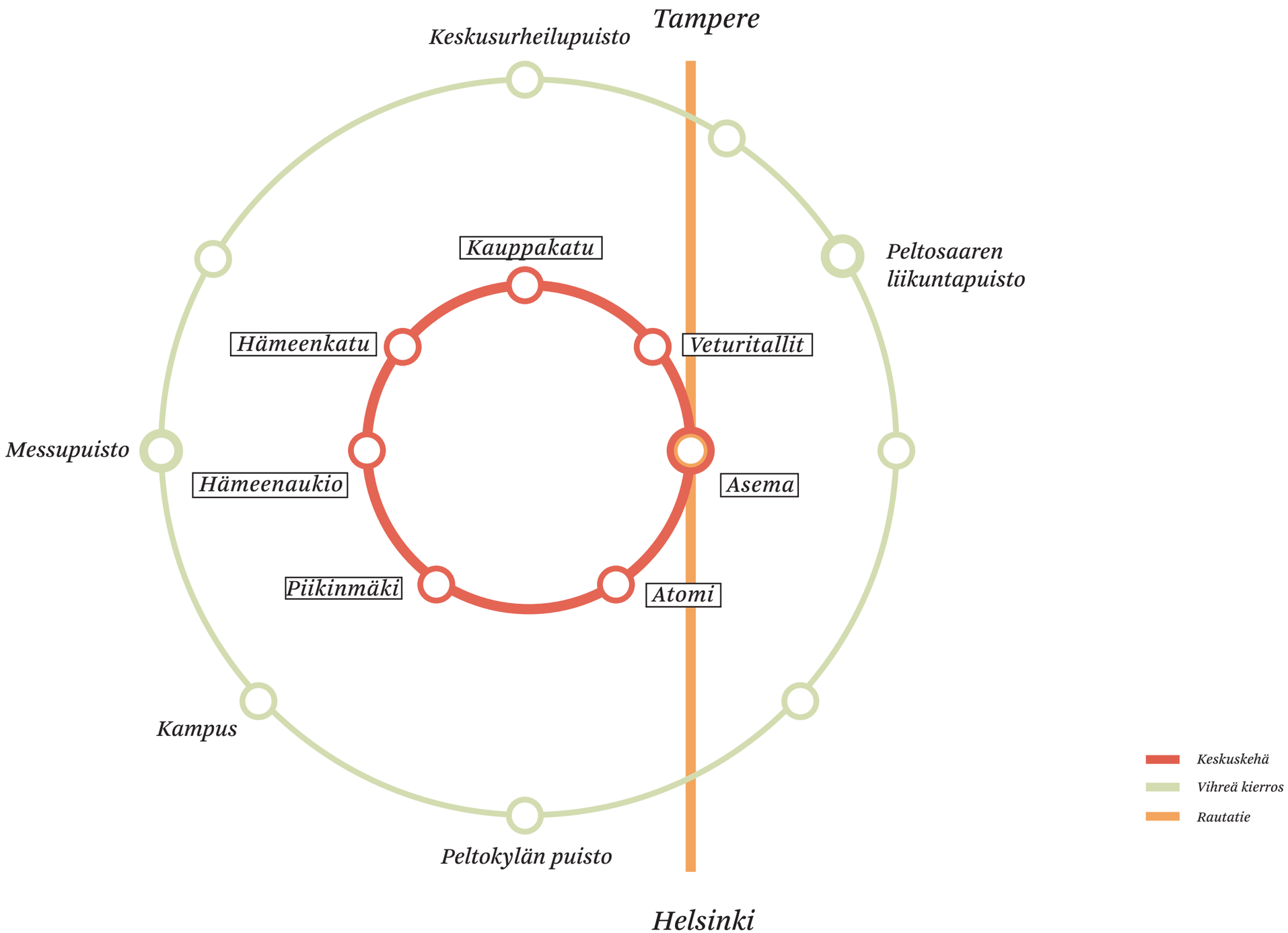

Liikenneverkko

Verkot yhdistyvät

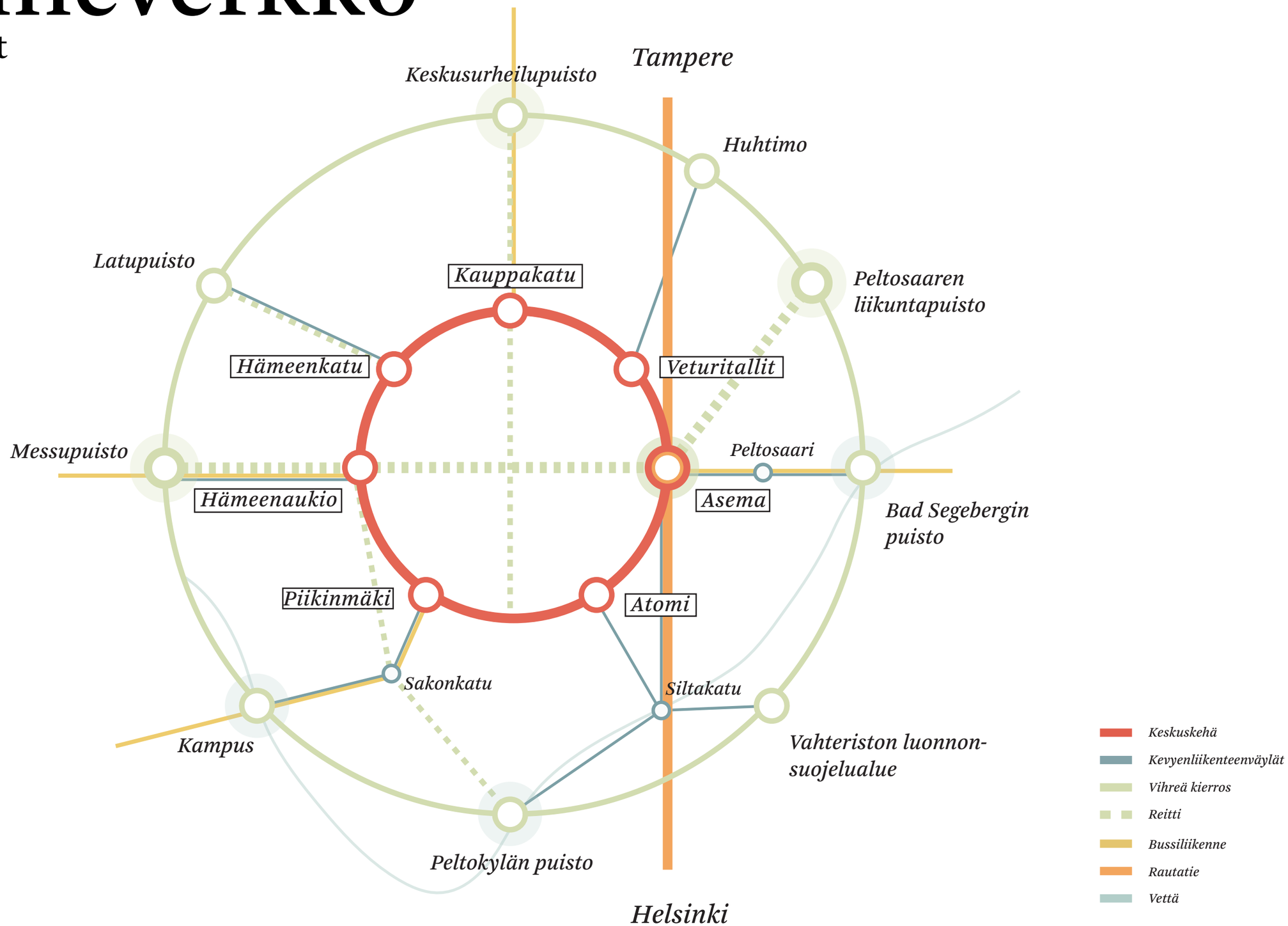

Tulevaisuuden Riihimäki

Helminauhamaisen keskustabulevardin muodostava Keskuskehä yhdistyy koko kaupunkia kiertävään kulttuurin, luonnon, virkistysalueiden ja koulutuksen reittiin. Samalla kaupungin eri osa-alueiden identiteettejä vahvistetaan ja selkeytetään.

Tulevaisuuden Riihimäki

Keskuskehän alueet eheytetään ja täydennetään
Reittejä keskuskehältä vihreälle kierrokselle parannetaan
Vihreän kierroksen reitti selkeytetään ja kohennetaan

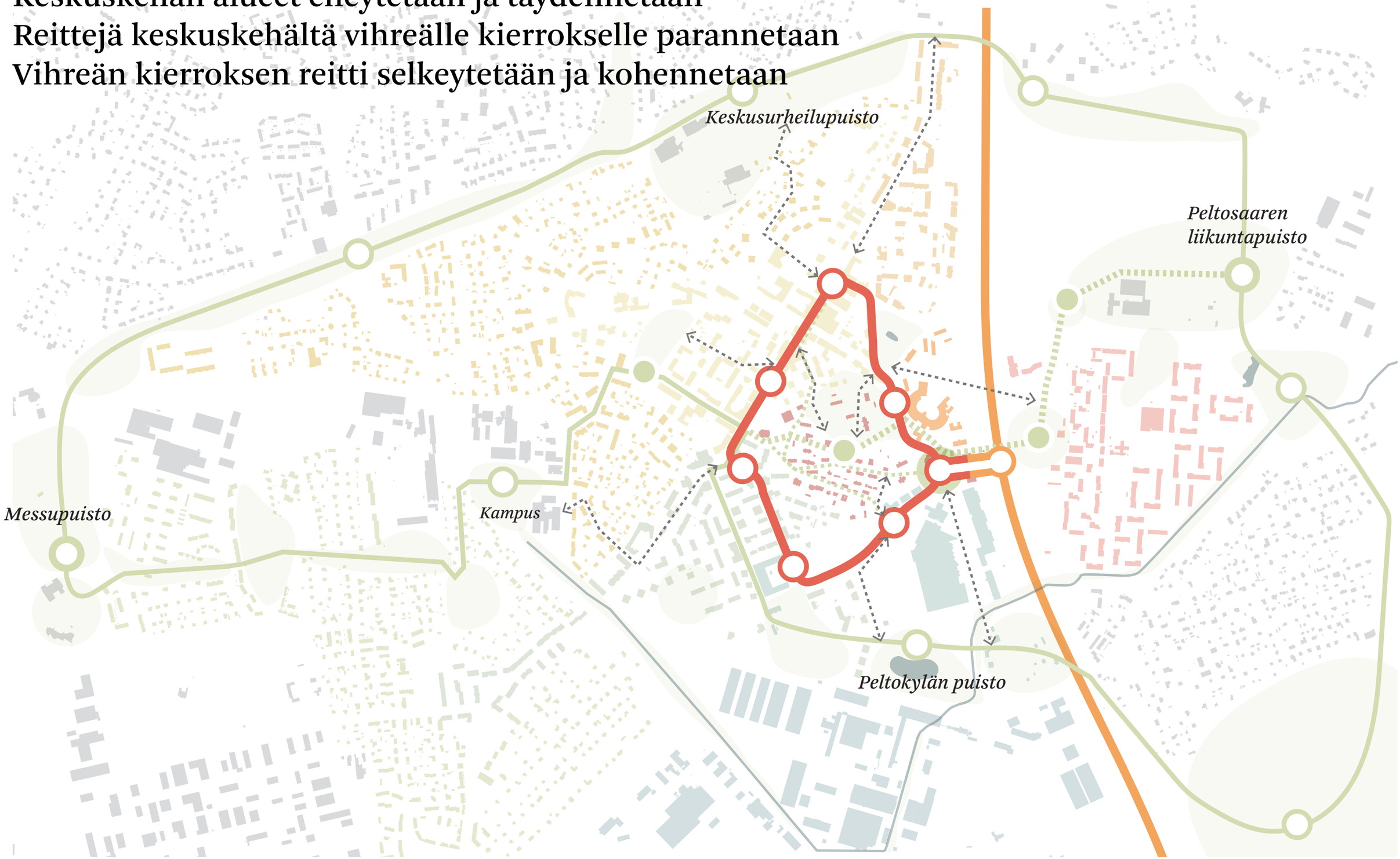

Suunnitelma

Hämeenaukio
Hämeenkatu
Kauppakatu
Veturitallit
Asema
Atomi

Rakeisuuskuva

Olemassa oleva ja uusi rakentaminen

Rakeisuuskuva

Keskusta tiivistyy - kehän pysäkkien ympärille muodostuu erilaisia alueita

Rakeisuuskuva

Keskusta tiivistyy - kehän pysäkkien ympärille muodostuu erilaisia alueita

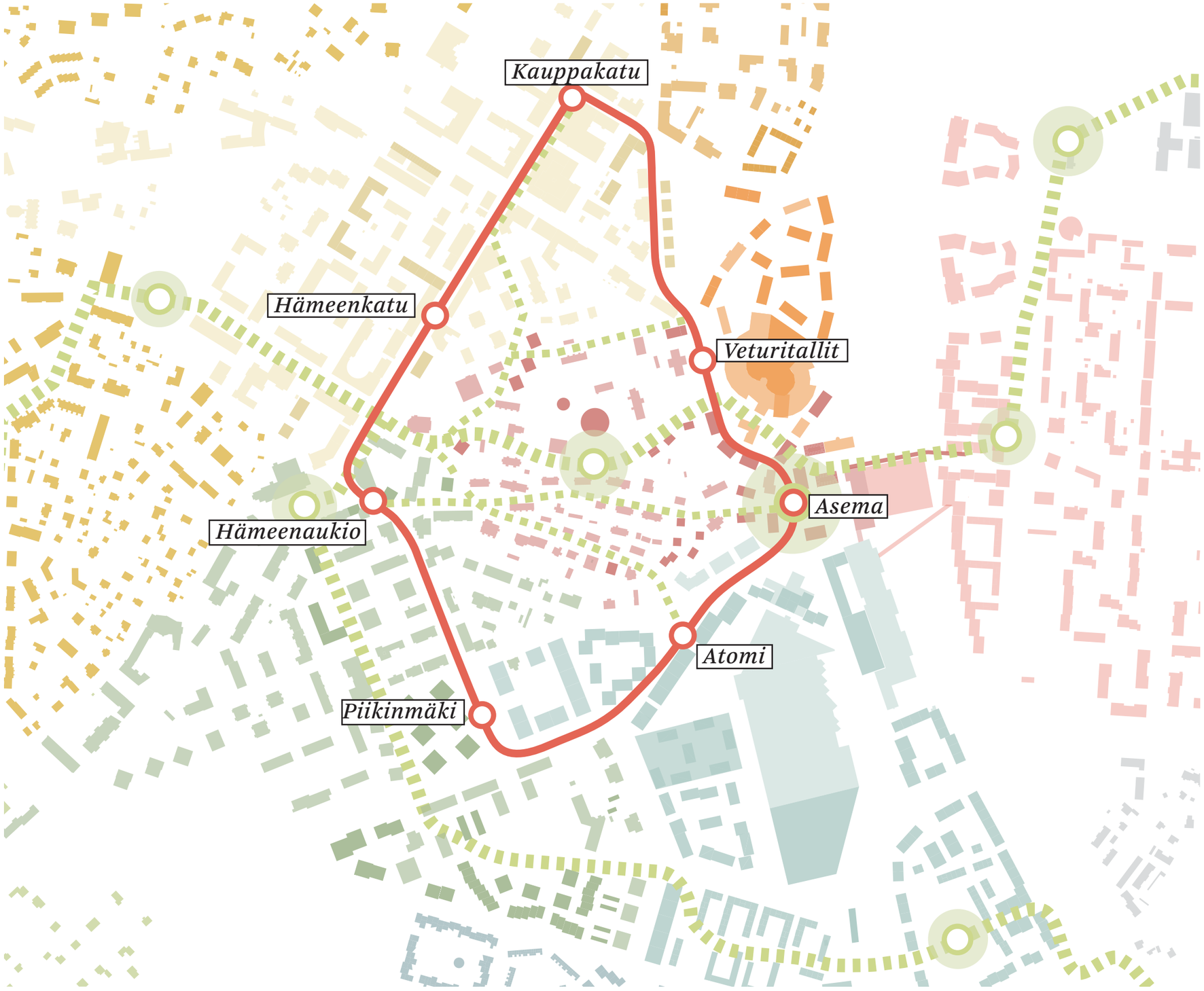

Veturitallit

Veturitallit on Riihimäen uusi viihde-, tapahtuma- ja hotellikeskus, joka houkuttelee ihmisiä historiallaan, palveluillaan ja puistomaisella kävely-ympäristöllään.

Asema

Kaupungin liikekeskus sijaitsee Asema-aukion vierellä, Voimalan ja Veturitallien välisellä alueella. Voimala toimii kulttuuri- ja tapahtumakeskuksena.

Atomi

Atomin hybridialueella tiivis pienkerrostalo- ja townhouse-rakentaminen yhdistyy sisäpihojen, terassien, kattojen ja katualueiden vehreyteen sekä hypermarket-alueeseen. Alue on linkki Peltokylän eko-sosiaaliseen koekylään.

Tori

Rauhallisen asuinalueen keskellä sijaitseva vanha kauppatori muuttuu urbaaniksi liikuntapuistoksi, joka palvelee kaikkia asukkaita taaperoista senioreihin.

Hämeenaukio

Teatterin toiminta leviää Hämeenaukion uuteen puistoon ja teatterin takana sijaitsevalle “teatterikujalle”.

Hämeenkatu

Bulevardimainen Hämeenkatu on kävelijä- ja pyöräilijäystävällisempi katu ja alue asuntovaltaista. Kivijaloissa on kahviloita, kampaamoja ja muita pieniä liiketiloja.

Kauppakatu

Keskuspuistoon ja Granitinaukiolle kytkeytyvä alue jatkaa Hämeenkadun kauppalamaista keskusta-asumisen aluetta.

Keskuskehä

Vihreä kierros

Rakeisuuskuva

Uudisrakentamisen vaiheistus ja määrä

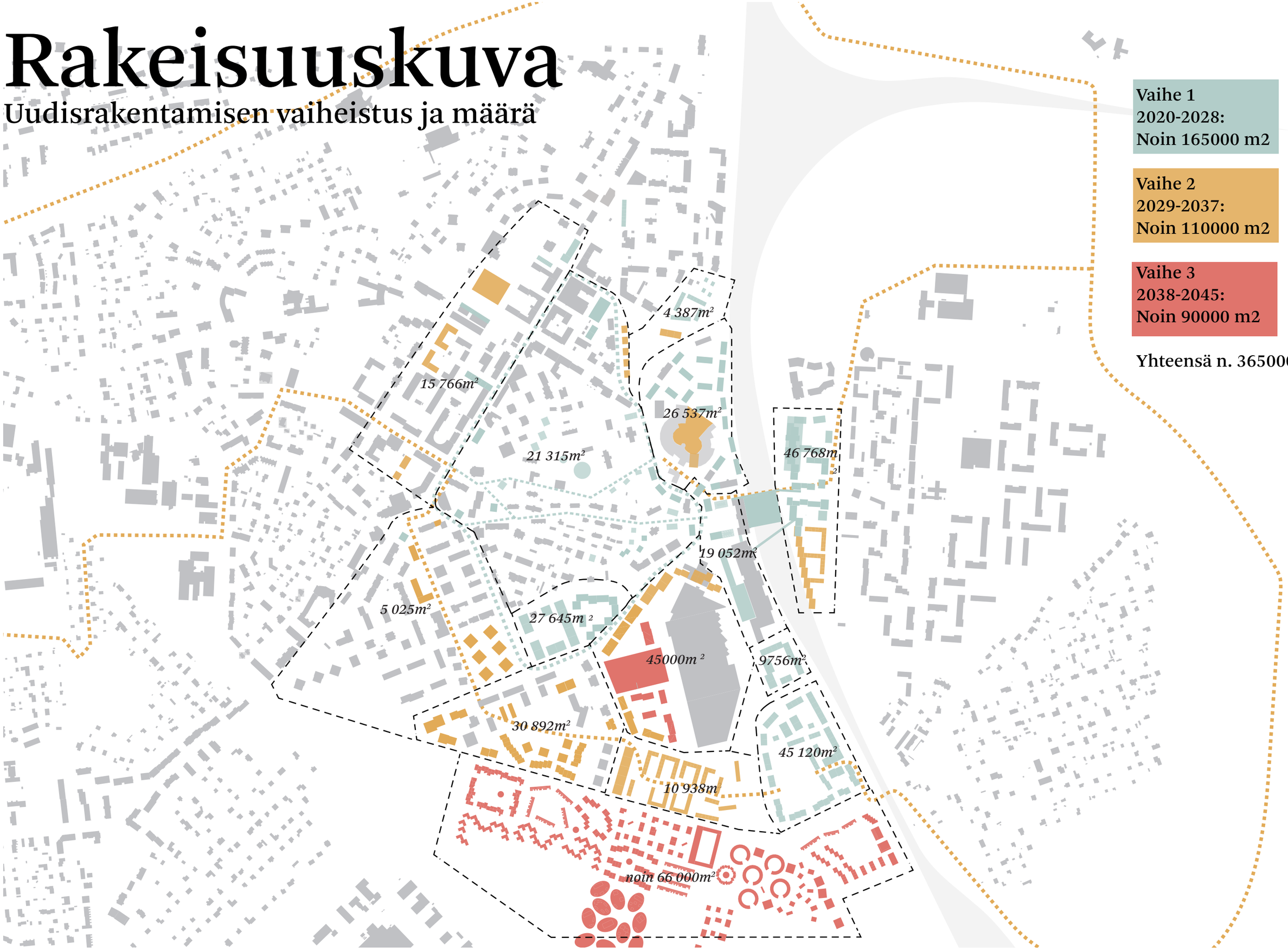

Asemanseutu

Ilmakuva

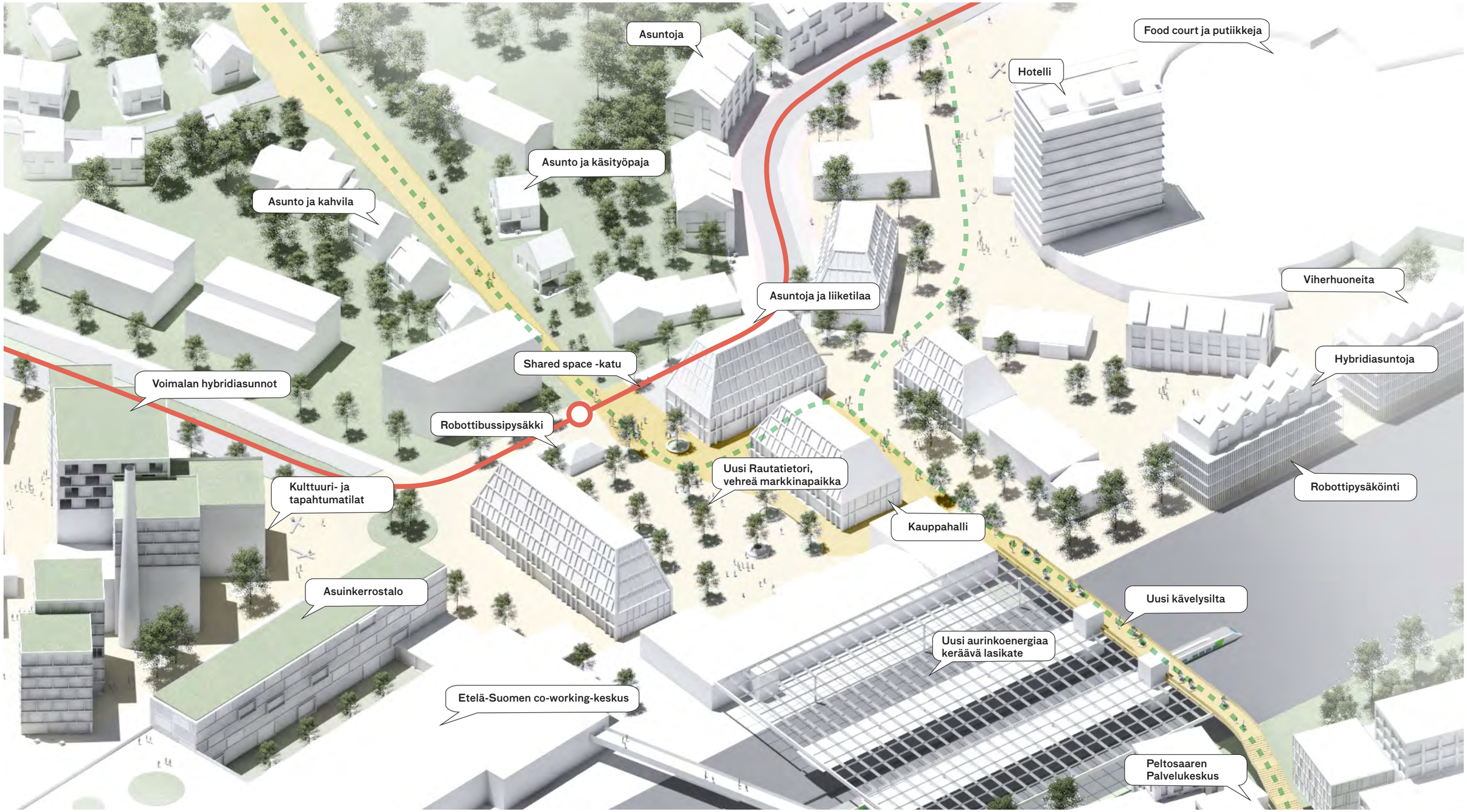

Uusi Rautatietori on Riihimäen aktiivinen ja vehreä ydin, jossa ihmisvirrat kohtaavat matkalla asemalle ja palveluiden pariin. Uudet rakennukset rajaavat aukiota säilyttäen ympäristön inhimillisen mittakaavan. Puurakenteiset kerrostalot sisältävät asuntoja yläkerroksissa ja liiketiloja katutasossa.

Aseman jalankulkualueelle yhdistyvä Veturitallit toimii sekä putiikkeja ja food court -ravintolamaailman sisältävänä ostoskeskuksena, että kongressihotellina. Uusi puurakenteinen hotelli sijaitsee Veturitallien päällä.

Hämeenaukion asemaan yhdistävä Maantie tiivistyy ja avautuu kaupunkilaisille. Uusiin rakennuksiin sijoitetaan asuntojen lisäksi kahviloita, käsityöpajoja, pieniä myymälöitä ja gallerioita.

Voimalan päällä ja vierellä sijaitsevat asuinrakennukset ovat puurakenteisia ja tekevät Voimalasta kiinnostavan hybridirakennuksen, jossa voi asua aivan kulttuuri- ja tapahtumatilojen vieressä.

Uusi ja eloisa keskusta, laadukas kaupunkiympäristö

Rautatietori, näkymä kohti Veturitalleja

Pienimittakaavaisuus, Riihimäen identiteetti

Maantie, näkymä kohti asemaa

Resurssiviisas kaupunkirakenne, pieni hiilijalanjälki

Pohjoinen Asemakatu, näkymä Veturitallien vierestä

Hämeenkatu ja Keskuskatu

Ilmakuva

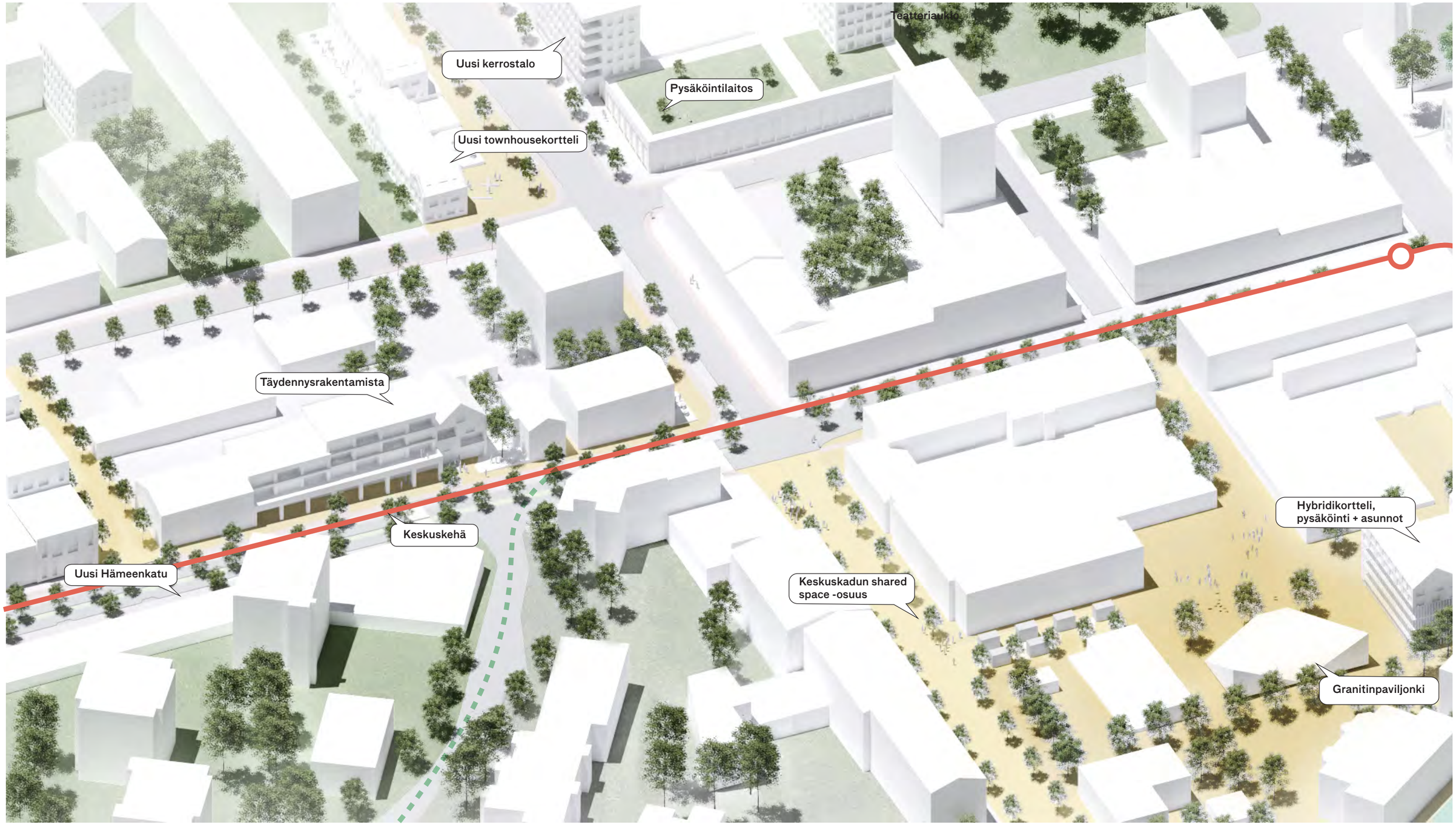

Hyvät yhteydet ja palvelut

Hämeenkatu, näkymä kohti Keskuskadun risteystä

Hämeenaukio

Ilmakuva

Uusi vehreä Hämeenaukio sijaitsee Vihreän kierroksen ja Keskuskehän risteyspaikassa. Vihreä kierros kulkee läpi aktiiviseksi oleskelu- ja liikuntapaikaksi muuttuneen vanhan torin ja jatkaa kohti hotellin takana sijaitsevaa Teatteriaukiota sekä Temppelikatua. Hämeenaukion liikennetilaa on tehostettu ja saatu näin aikaan teatteritapahtumille alustana toimiva kaupunkitila, joka sisältää myös hulevesialtaan.

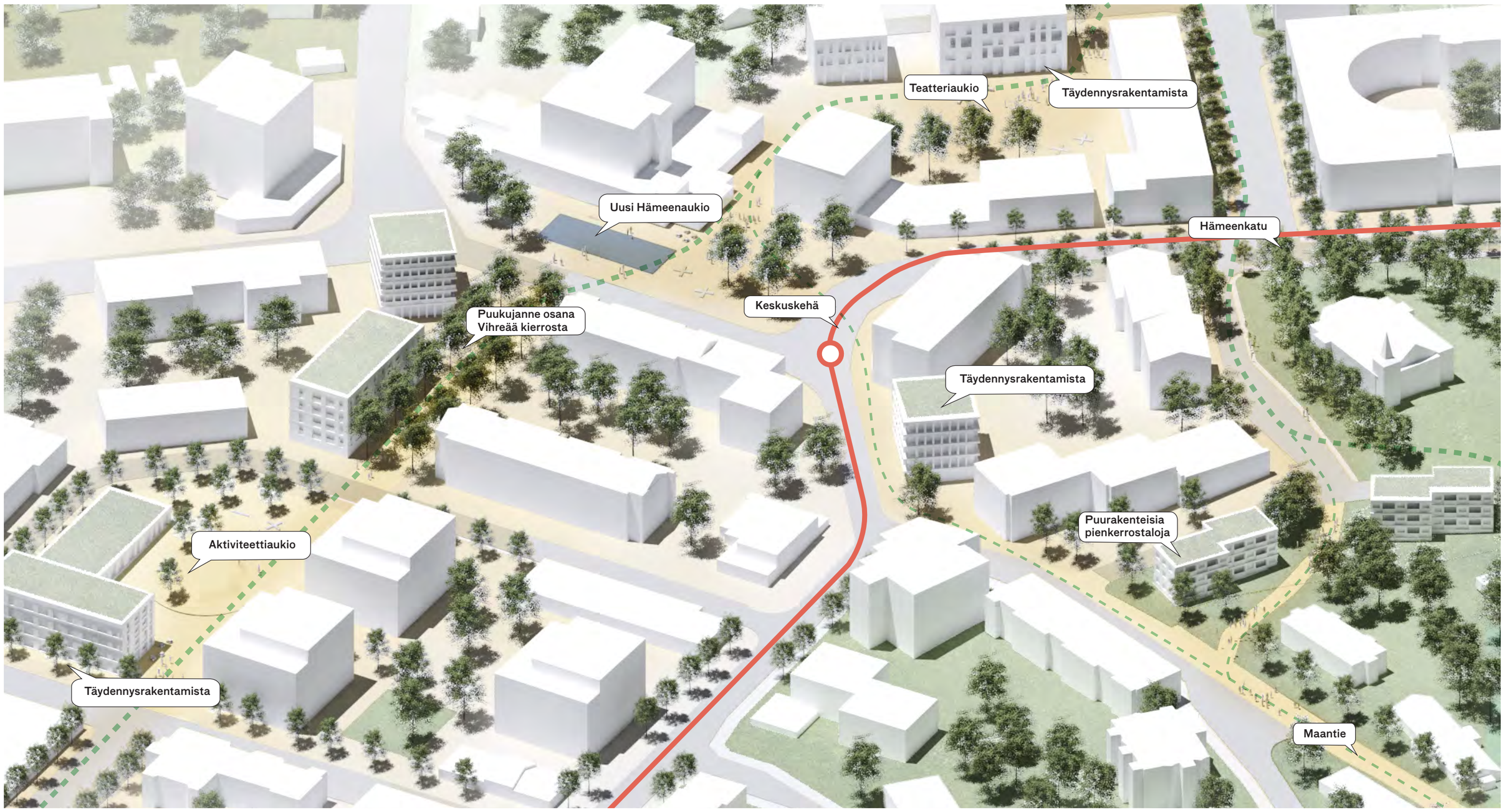

Atomi

Ilmakuva

Kauppakeskus Atomin alue muuttuu urbaaniksi kaupunkitilaksi ja entiset parkkikentät kortteleiden rajaamiksi kaduiksi. Katutasossa on kadulle avautuvien yhteistilojen lisäksi liiketiloja. Uusi rakentaminen alueella on pienimittakaavaista ja oman sävymaailman sisältävät puurakenteiset pienkerrostalot luovat uudenlaisen alueen Riihimäelle. Tulevaisuden pysäköinti sijaitsee hybridikorttelissa, jossa pysäköintilaitoksen päällä sijaitsee asuinkortteli.

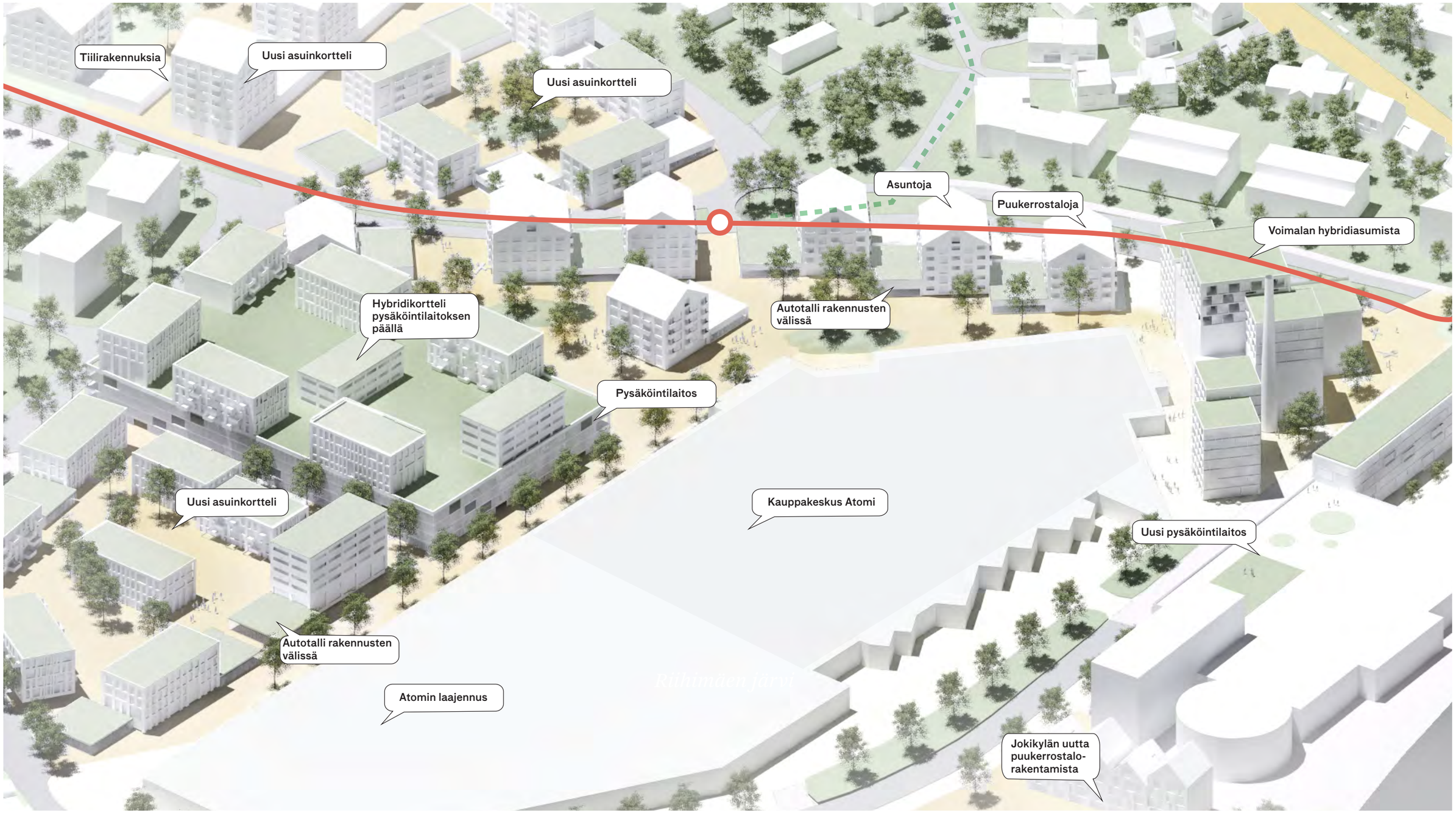

Uusia, mielenkiintoisia asumisratkaisuja

Voimalan hybridirakentamista, näkymä Rautatietorilta

Jokikylä ja Peltokylä

Ilmakuva

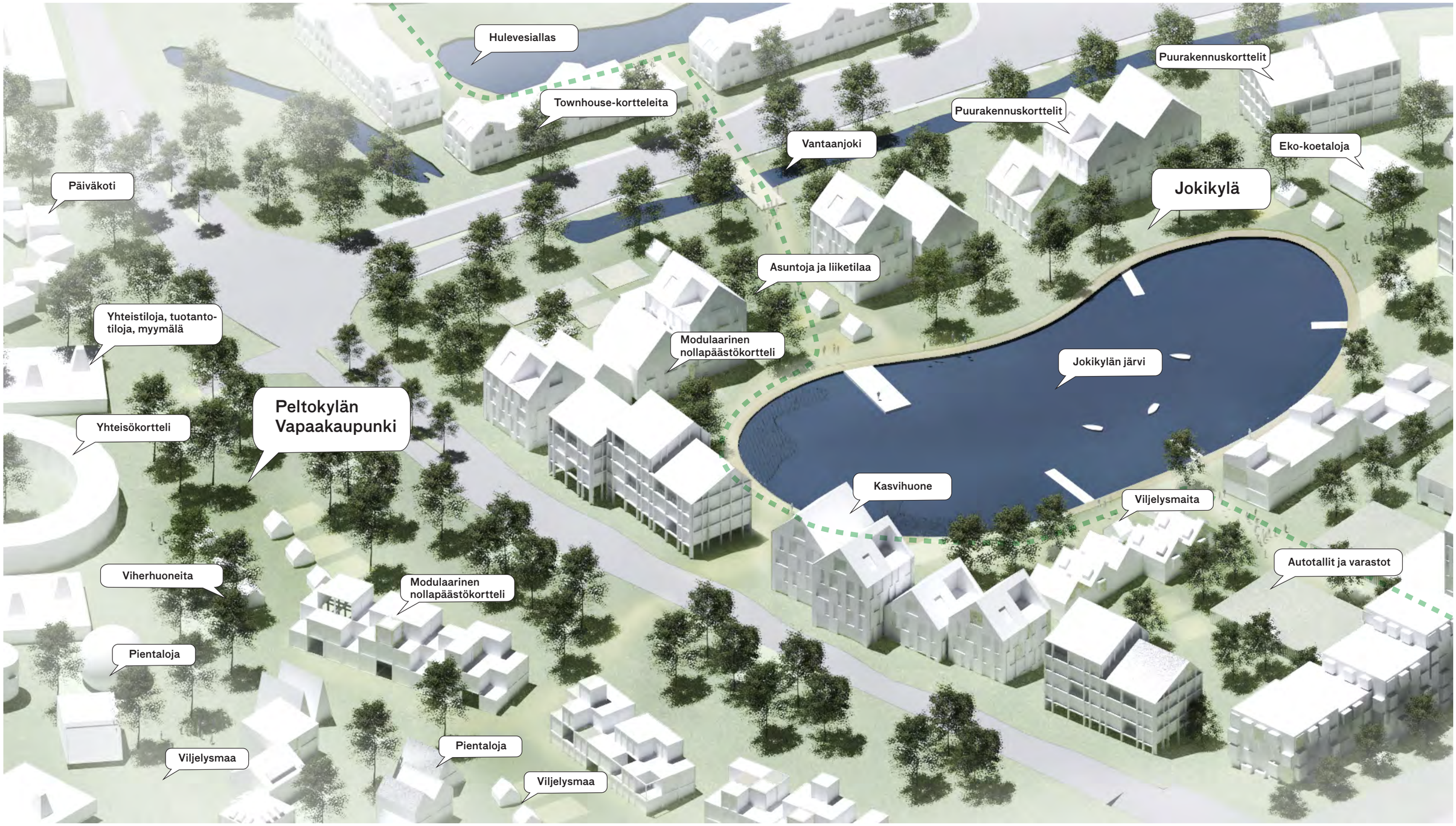

Peltokylän Vapaakaupunki on ekososiaalinen kaupunginosa, jossa asukkailla on laajemmat vapaudet rakentaa tonttinsa tai hallinta-alueensa sisällä erilaisia ratkaisuja. Hallitsevia normeja ovat kiertotalous, resurssiviisaus, päästöttömyys sekä eriasteinen omavaraisuus energian- ja ravinnontuotannon osalta. Alue muodostuu useista osuuskunnista, joiden sisällä asukkaat päättävät alueensa asioista. Kokeileva vapaakaupunki toimii uusien ideoiden kehittelyalustana - se on innovatiivisten osaajien kohtaamispaikka.

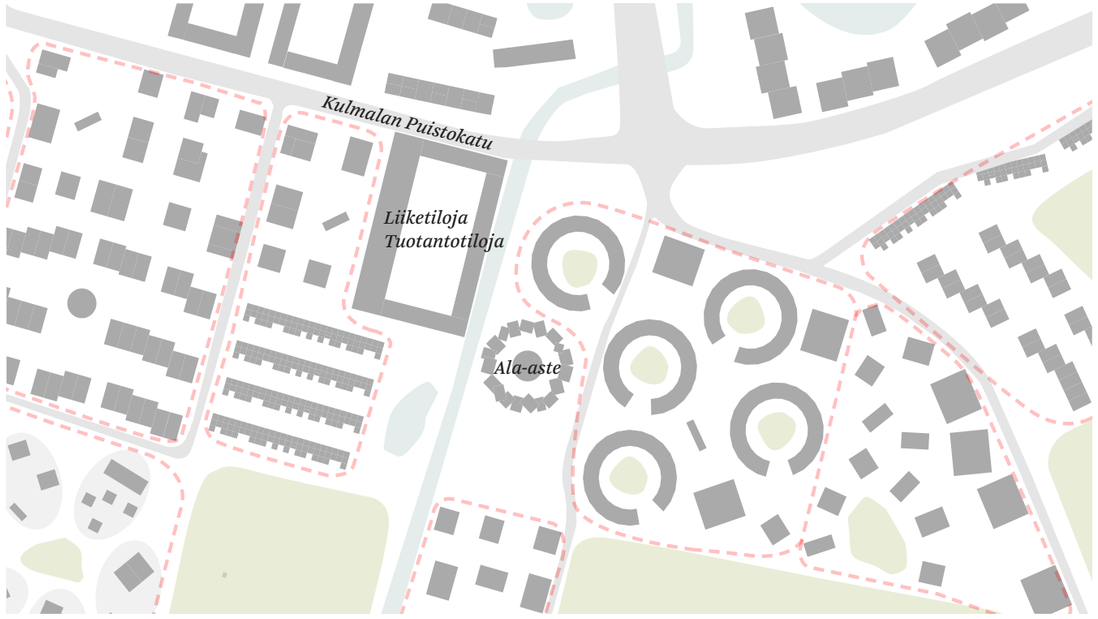

Kaavio-ote vapaakaupungin toiminnoista

- *Yhteispelto tai kasvimaa*
- *Päätiet*
- *Joki ja hulevesialtaat*
- *Kortteliosuuskuntien jakolinja*

Tulvasuoja-altaanakin toimiva Jokikylän järvi saa reunoilleen kaupunkivilla-mittakaavaista rakentamista. Radanvarren pienkerrostalot muodostavat suojaavan muurin melua vastaan. Korttelit ovat osittain kokeellisia ja ilmastovaikutukset vähäiset. Viljelys- ja laidunmaat, kasvihuoneet, aurinkokeräimet ja -paneelit mahdollistavat osittaisen omavaraisuuden ruoan- ja energiantuotannossa.

Pysäköinnin periaatteet

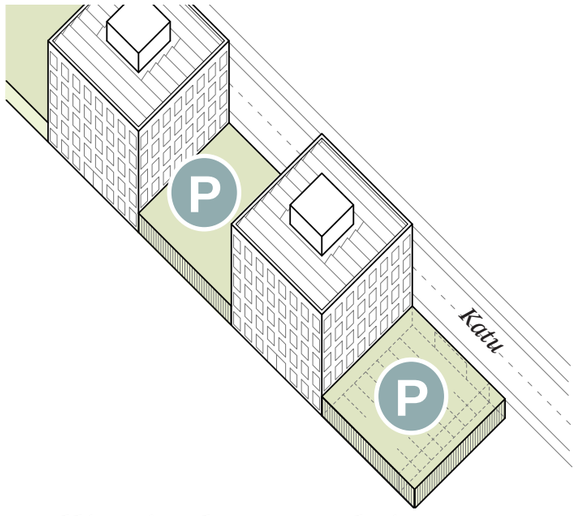

Autotallit pienkerrostalojen yhteydessä

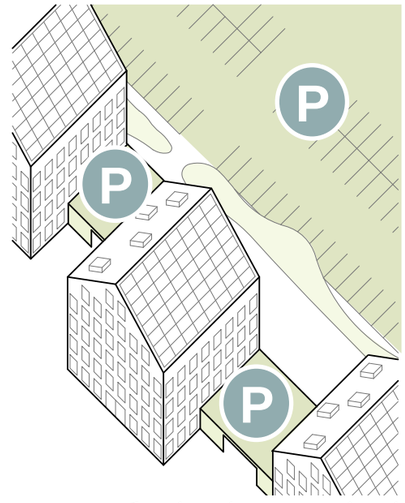

Vuoropysäköinti Atomin ja Matkakeskuksen kanssa, 30 % vähemmän paikoitusta

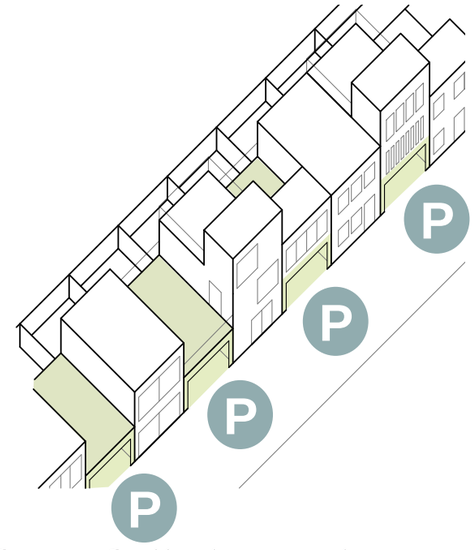

Rakennuksiin integroitu pysäköinti townhouse-kortteleissa

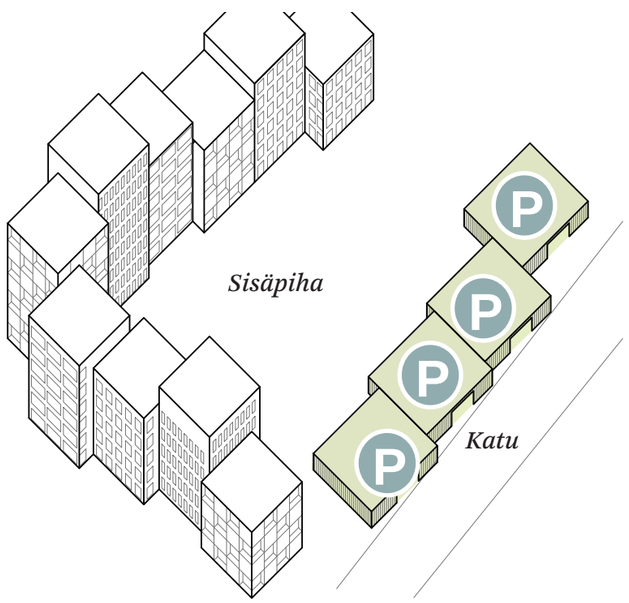

Autotallit umpikorttelin osana

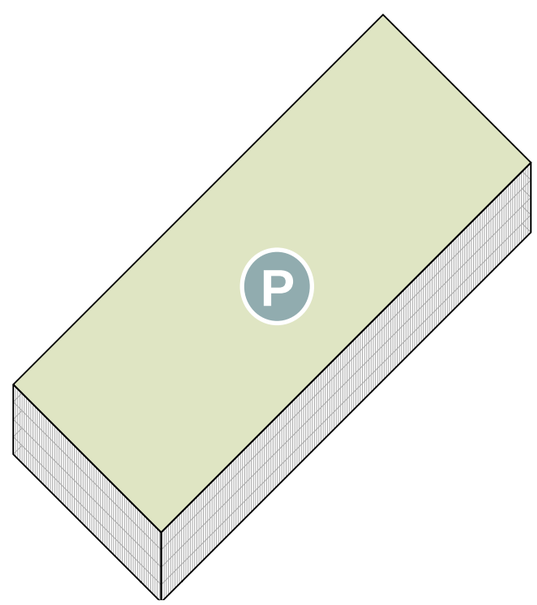

Pysäköintilaitos

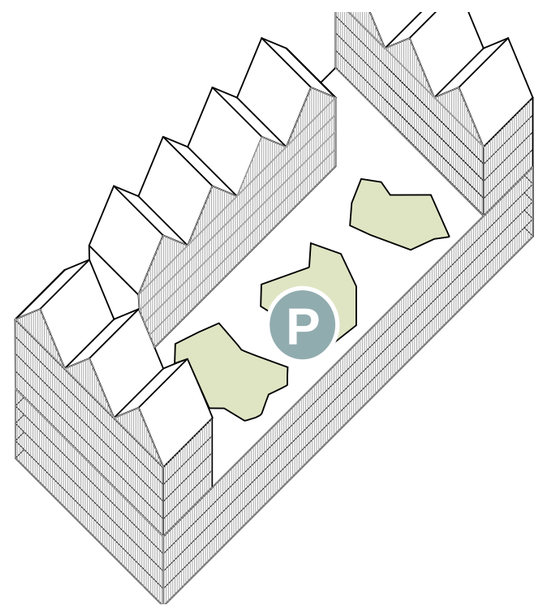

Hybridiratkaisu, kerrostalokortteli pysäköintilaitoksen päällä

Puurakentaminen, uudet ja mielenkiintoiset asumisratkaisut

Näkymä Jokikylän järveltä pohjoiseen

50 kaupunkilaisten ideaa ja toivetta joihin visiotyö vastaa

1. *Radan itä- ja länsipuoli tulee yhdistää*
2. *Pyörätiet on kunnostettava selkeiksi, jatkuviksi ja nopeiksi = laadukkaiksi*
3. *Enemmän tilaa kävelylle ja pyöräilylle*
4. *Keskusta tarvitsee lisää penkkejä ja hengailualueita*
5. *Keskusta tarvitsee enemmän vihreää*
6. *Keskustaa pitää tiivistää*
7. *Keskusta pitää liittää tiiviimmin yhteen asemanseudun kanssa*
8. *Kahviloita, puoteja, kulttuuria ja tapahtumia*
9. *Ekologista ja kokeilevaa rakentamista*
10. *Selkeyttä Hämeenaukion liikennejärjestelyille, enemmän tilaa kävelylle ja pyöräilylle*
11. *Peltosaari osaksi keskustaa*
12. *Vihreyttä Hämeenaukiolle*
13. *Nykyinen keskusta enemmän asumispainotteisemmaksi*
14. *Liiketiloja asemanseudulle*
15. *Asema-aukiolle selkeyttä ja viihtyvyyttä, vihreää ja oleskelupaikkoja*
16. *Vantaanjoki selkeämmin esille*
17. *Lisää sinistä kaupunkiin*
18. *Joukkoliikenne helposti saavutettavaksi, uusia innovaatioita - robottibussi*
19. *Pienimittakaavaista täydennysrakentamista*
20. *Rautatienpuistoon kesäteatteri*
21. *Maantien historialliseen miljööseen pikkuputiikkeja – kuin Porvoossa*
22. *Asemanseudulle kongressihotelli*
23. *Veturitallit avoimeksi kaupunkilaisille*
24. *Asema-aukiolle tori ja toimintaa*
25. *Matkakeskuksen tilat käyttöön*
26. *Co-working tiloja asemanseudulle*
27. *Asemanseudun liityntäpysäköinnille riittävästi tilaa*
28. *Pysäköinnille tilaa keskustaan – uudet pysäköintiratkaisut*
29. *Laadukasta pyöräpysäköintiä asemanseudulle*
30. *Jokikylää tulee kehittää ¬– uutta asutusta ja muuta toimintaa*
31. *Voimala kaupunkilaisten käyttöön*
32. *Kulttuuri- ja tapahtumakeskus asemanseudulle*
33. *Keskuskadusta viihtyisä oleskelukatu, jossa voi levähtää ja viihtyä*
34. *Keskuskadulle enemmän tilaa jalankululle ja pyöräilylle sekä puita ja istutuksia*
35. *Vehreä Rautatienpuisto enemmän esille ja saavutettavaksi*
36. *Kaupungin viheryhteyksiä ja -käytäviä tulee kehittää*
37. *Kaupungin eri osien luonteet enemmän esiin*
38. *Historialliset rakennukset tulee säästää, vaikka käyttötarkoitus muuttuisi*
39. *Erilaisia asumismuotoja*
40. *Veturitallit hyötykäyttöön*
41. *Puisto jokivarteen*
42. *Veturitallien pohjoispuolelle kerrostaloja*
43. *Voimalasta monipuolinen kulttuuri- ja viihdekeskus*
44. *Jokikylään kaupunkimaista uudisrakentamista*
45. *Atomin ympäristö parkkikenttineen viihtyisämmäksi*
46. *Viihtyisämpi ja parempi valaistus*
47. *Aseman ympäristö ja laiturit pitäisi päivittää vastaamaan tämän päivän tarpeita*
48. *Matkakeskus eloon ja viihtyisäksi*
49. *Atomin, Matkakeskuksen ja Voimalan välille parempi yhteys*
50. *Rautatienpuisto ihmisille*